

novinky z radnice

mesto Trnava ■ ročník XVIII ■ číslo 6 ■ júl 2007

foto: E. Ursinyová

Krok do ticha

Vedome i podvedome náš život kamsi smeruje. Od narodenia nás rodina i spoločnosť posúvajú a neskôr i sami stáčame kompas snaženia k určitým cieľom. Naučiť sa základné návyky, hygienu, čítať, písať, absolvovať školy a nájsť si adekvátne zamestnanie.

Každým krokom z detstva, vedenia rodičmi, cez školu, chceme čoraz viac ovplyvňovať smer, ktorým sa uberáme.

V čoraz technickejšom svete vstupujeme do množstva vzťahov, nejasných situácií a informácií, ktoré rôznym spôsobom menia nielen videnie rodičov, ale i naše poznanie seba a sveta. Moderné časy pretreli orientačné tabule tradície a naše ciele čoraz častejšie formujú médiá, trh a túžba mať.

S dospelosťou pribúda pocit zodpovednosti.

Rastie napätie, za čo nesieme podiel viny a za čo nie?

Najjednoduchšia cesta vedie ku konštatovaniu, že človek v spoločnosti, ktorej je súčasťou, vlastne nič nemôže zmeniť.

Logickým dôsledkom je utiahnutie sa do vlastnej ulity s riešením problémov týkajúcich sa samého seba.

Opačným smerom vedie cesta nekritického sebavedomia.

Držitelia sú skalopevne presvedčení, že jediná pravda, ktorá môže pomôcť svetu, sa zrodila práve v ich hlave. Neostáva nič iné, iba ju presadiť.

Na úkor iných či proti nim.

Len málokto z nás si prizná, že sme stratili spoločný cieľ a blúdime v množstve podnetov, túžob a interpretácií.

Ak čosi chceme, musíme sa vo svete trhu presadiť každý sám.

No čo ak náš život nie je vymedzený kontom na účte, nehnuteľnosťou či politickou mocou, ale každou darovanou minútou?

Tu a teraz, s ľuďmi okolo seba. Nie vo vysnívanom svete reklám, ktorého sa väčšina z nás nedožije, a tí čo doň vstúpia, zacítia po čase prázdno vlastnej duše. Ale vo svete, v ktorom sme v podnájme,

ktorý sme povinní uchovať i pre iných. S ľuďmi, ktorí nikdy nie sú ideálni, s chybami a zlyhaniami ako ktokoľvek iný.

Bez ilúzií, s vedomím reálneho sveta a konkrétnymi ľuďmi môžeme svoj život nasmerovať k naplneniu. Predpokladá to však odstup od kolobehu, ktorého sme sa stali súčasťou. Odstup vyžaduje vykročenie z hluku.

Odpojiť sa od množstva valiach sa povinností, informácií, telefónov a internetu. Vypnúť spúšťač podnetov prichádzajúcich zvonka. Do takto pripraveného priestoru môže vstúpiť ticho. Zotrvanie v ňom postupne odkrýva záchvevy srdca i duše. Ich symbióza odkazuje

ku skutočnému existenčnému cieľu. Snáď sa nám to počas dovolení podarí.

S pribúdajúcimi rokmi by bola škoda každého strateného dňa.

Občania sa vyjadrovali k návrhu pešej zóny

Občania mesta Trnavy sa mali možnosť od 31. mája do 14. júna oboznámiť a zároveň vyjadriť k dopracovaniu návrhu obnovy novej pešej zóny v Trnave. Model návrhu bol vystavený v objektke mestskej veže na prízemí. Anketové lístky boli okrem mestskej veže umiestnené aj na mestskom úrade a radnici. Okrem toho bolo možné svoje názory uplatniť aj na webovej stránke mesta.

Vznesené názory boli veľmi rozdielne, obdobne ako vo vstupnej ankete o pešej zóne z konca minulého roka. Poukázali na to, že problematika riešenia tak exponovaného priestoru je veľmi zložitá a v každom z občanov rezonuje iný problém, ktorý by bolo potrebné pri obnove riešiť. To sa týka okrem iného špeciálne aj názoru novinárov, poslancov, pracovníkov mesta a pod. Občania si mali možnosť prečítať viaceré články k tejto problematike, kde bolo niekde až príliš emotívne poukázané na niektoré časti návrhu.

Na druhej strane je možné konštatovať, že vznesené pripomienky a návrhy majú aj spoločné styčné body, ktoré poukazujú na tie stránky riešenia, ktorými sa budú musieť projektanti pri dopracovaní návrhu dôkladnejšie zaoberať.

Po vyhodnotení vznesených požiadaviek uverejníme v ďalšom vydaní Noviniek z radnice článok, v ktorom sa budeme podrobnejšie zaoberať pripomienkami občanov a odpovedať na možnosti ich zapracovania do výsledného návrhu pešej zóny. Výsledný návrh by sme chceli neskôr prezentovať aj formou vizualizácie, poprípade animácie na webovej stránke mesta.

Ing. arch. Peter Purdeš – MsÚ, odbor územného rozvoja a koncepcií

Obnova povrchov pešej zóny

Návrh prezentovaný od 31. mája do 14. júna v mestskej veži

V polovici 80-tych rokov vznikla na Hlavnej ulici v Trnave pešia zóna ako jedna z prvých na Slovensku. Počas vyše 20 rokov slúžila občanom mesta a myslíme si, že občania Trnava sú na ňu patrične hrdí. V súčasnosti sú povrch, mobiliár, zeleň a niektoré inžinierske siete v nevyhovujúcom stave. Z tohto dôvodu sa Trnava rozhodla tento najviac exponovaný priestor v meste komplexne obnoviť. Okrem toho sa mesto zapojilo aj do medzinárodného projektu ADHOC, ktorý je podporený z finančných prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu SR. Financie z projektu spolu s mestskými budú použité na spracovanie kompletnej projektovej dokumentácie obnovy povrchov. Mesto tak chce dať Trnavčanom darček k 770. výročiu udelenia kráľovských výsad, ktoré sa bude oslavovať koncom budúceho roka.

Základnou filozofiou riešenia pešej zóny na Hlavnej ulici a príľahlom priestore je vytvoriť jeden kompaktný celok v heterogénnom slohovom prostredí s komerčno-reprezentatívnym a oddychovo-relaxačným charakterom pre obyvateľov mesta a návštevníkov. Za prioritu z hľadiska vnímania tohto najviac exponovaného priestoru sa považuje jeho urbanistická jedinečnosť a architektúra jednotlivých objektov.

Územie obnovy je vymedzené Hlavnou ulicou od Kostola sv. Heleny až po mestskú vežu, časťou Trhovej a Radlinského ulice a Zámočnickou ulicou.

Hlavná ulica je vzhľadom na koncepciu tejto časti územia v súvislosti so stanovenou metódou pamiatkovej obnovy riešená metódou náznakovej rekonštrukcie. Ulica bude riešená bezbariérovú v jednej úrovni, v priečnom členení na 5 pruhov, ktoré budú materiálovo, spôsobom kladenia a farebnosťou dlažby odlišené. Členenie priestorových línií nadväzuje a vychádza z plasticity urbanistického priestoru. Riešenie Hlavnej ulice vychádza zo skutočnosti, že ide spolu so Štefánikovou ulicou o jeden urbanistický celok, v historickom kontexte to bolo územie medzi bývalou Dolnou a Hornou bránou.

Dlažba bude riešená ako prírodná rezaná platňa s upravenými hranami. Základnou podmienkou je jej dobrá pochôdznosť a nešmyklavý povrch. V doplnku bude v miestach nenáročných na pohyb peších použitá štiepaná kocka na zvýraznenie plasticity povrchu.

V priestore ulíc Hlavná bude vylúčená doprava. Zásobovanie bude realizované len v špeciálnom režime v ranných hodinách z dôvodu zásobovania tých prevádzok, ktoré nemajú prístup k objektu odzadu. Do projektu budú zapracované vznesené požiadavky na bezbariérovosť Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska a Klubu vozíčkarov Slovenského zväzu telesne postihnutých.

Súčasný stromoradie bude na základe záverov znaleckého posudku vymenené na oboch stranách ulice. Zdravotný stav skoro všetkých 61 stromov je natoľko zlý, že ich nebude možné zachovať ani po realizácii озdravných opatrení. Nové stromy budú umiestnené tak, aby neboli prekážkou pre vjazdy do objektov, vo vybraných úsekoch bude rytmus ich umiestnenia hustejší, čím sa dosiahne vyšší tieniaci efekt. Tento efekt bude ešte umocnený novou polohou záhonovej zelene umiestnenou bližšie k stromovej aleji na západnej strane ulice. Ostrovčeky zelene budú čiastočne zredukované a mierne posunuté zo stredovej polohy k západnej časti stromoradia. Budú modelované ako oddychové mikropriestory vybavené mestským mobiliárom, prvkom vody, umeleckými dielami, rastlinným detailom a podobne. Pozitívny mikroklimatický efekt zelene orientovaný bližšie k západnej fasáde bude výraznejší. Zeleň v ostrovčekoch bude dominantná, avšak nízka, aby časom nedošlo k prekrytiu priehľadov na objekty a mestské dominanty. Výber navrhnutého rastlinného materiálu zabezpečí estetické pôsobenie, farebnosť a premenlivosť počas celého roku, a, samozrejme, geografickú a historickú príslušnosť. Stromy aj zeleň v ostrovčekoch budú zavlažované zabudovaným automatickým závlahovým systémom. V doplnku nájde uplatnenie v ulici mobilná zeleň v prenosných nádobách. Tieto nádoby budú umiestnené v ulici sezónne alebo celoročne formou závesných mís na stĺpoch verejného osvetlenia.

Z hľadiska rekonštrukcie inžinierskych sietí bude potrebné venovať pozornosť hlavne rozvodom vody, verejnému osvetleniu, rozvodom elektronickej komunikácie a nevyhovujúcim prípojkám jednotlivých sietí. Bude potrebné vybudovať nové rozvody v súvislosti so samozavlažovaním zelene, fontánami, umeleckými dielami. Všetky nefunkčné nadzemné rozvody elektrickej energie a rozvody elektronickej komunikácie, vedené po strechách častí budov a križujúce verejný priestor ulíc, bude potrebné odstrániť. Všetky zariadenia k neverejným budovám, a to šachty, skrinky, bude potrebné prednostne umiestňovať mimo verejného priestoru, teda na pozemku majiteľov týchto budov. V prípade, že to technicky nebude možné, umiestnia sa na verejnom priestranstve, pričom ich poloha musí byť odsúhlasená so zástupcom prí-

slušného odboru Mestského úradu v Trnave. V prípade umiestňovania zariadení do skriniek na verejnom priestranstve bude potrebné riešiť ich ako podzemné.

V riešenom priestore bude použitý jednotný mobiliár. Konkrétne bude riešené osadenie stĺpov a konzol verejného osvetlenia, lavičiek, odpadkových košov, stojanov na bicykle, stĺpikov, mreží pod stromy, informačných a orientačných panelov. Mobiliár bude navrhnutý na vysokej výtvarnej a dizajnerskej úrovni, prihliadajúc na výrazovú a farebnú väzbu už osadených typov v rámci historického jadra.

Ďalej bude doriešené konkrétne vymedzenie umiestňovania ako aj dizajnového stvárnenia plôch letných sedení so zreteľom na neprekrývanie fasád objektov a pohyb peších. Iluminované budú niektoré významné objekty a výtvarné diela. Pred mestským objektom č. 17 (predajňa knihy) v strede pešej zóny sa navrhuje umiestnenie nízkeho pódia s ľahkým odnímateľným prekrytím.

Ako súčasť riešenia je navrhnuté vybudovať v mestskom objekte č. 17 nadštandardné verejné sociálne zariadenia vhodné aj pre imobilných občanov.

Súčasťou riešenia je aj výtvarno-historický koncept. Konkrétne sú vytypované miesta na uplatnenie umeleckých diel. V území bude uplatnený hlavne prvok vody v podobe fontán a pitných fontán. Ďalej to bude erb mesta, orientačný plán historického jadra formou modelu s vyznačením významných mestských pamiatok.

Návrh riešenia vychádza z požiadaviek občanov mesta na základe uskutočnenej ankety, ktorá prebehla koncom roka 2006. Požiadavky boli starostlivo vyhodnotené a zapracované do predloženého riešenia.

Ing. arch. Peter PURDEŠ – MsÚ, odbor územného rozvoja a koncepcií

V skratke

■ Memorandum o spolupráci v rámci Centropy

Memorandum Centropa o spolupráci Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Bratislavského samosprávneho kraja, mesta Trnava a Trnavského samosprávneho kraja v rámci novo vzniknutého európskeho regiónu Centropa pozostávajúceho zo Slovenskej republiky, Českej republiky, Rakúska a Maďarska, podpísali štatutárni zástupcovia týchto inštitúcií 22. júna v Bratislave na workshope iniciatívy Centropa. Cieľom workshopu bolo stanovenie priorít slovenských členov z hľadiska budúcich spoločných aktivít. Prioritou mesta Trnava v rámci tohto euroregiónu je podpora inovačnej infraštruktúry, najmä vybudovanie

autoklastra a regionálneho inovačného centra. Spoločným cieľom všetkých partnerov Centropy je sila regiónu.

■ Primátor Trnavy sa stal prezidentom

Na XVII. riadnom Sneme Únie miest Slovenska 4. mája 2007 v Primaciálnom paláci v Bratislave bol za prezidenta únie zvolený primátor Trnavy Štefan Bošňák. Prvým viceprezidentom únie sa stal primátor hlavného mesta SR Bratislavy Andrej Ďurkovský. Medzi najdôležitejšie úlohy, ktoré snem uložil novozvolenému prezídiu, patrí razantné presadzovanie úlohy miest ako centier regiónov v ďalšom procese decentralizácie a modernizácie verejnej správy a pokračovanie v aktívnej účasť na do-

tváraní nového účinného modelu financovania verejnej správy, najmä územnej samosprávy.

■ Zo stretnutia primátorov K8

Primátori krajských miest SR v združení K8 na svojom stretnutí 7. a 8. júna v Košiciach okrem iného konštatovali, že návrh nového stavebného zákona neobsahuje zlepšenia územného a stavebného konania smerom k občanom a nerieši dostatočne ani problematiku čiernych stavieb.

V súvislosti s novelou zákona o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest upozornili, že prináša obmedzenie kompetencií samosprávy.

Upozornili tiež na skutočnosť, že niektoré nové návrhy v rámci nového zákona o obecnej polícii by znamenali značné zvýšenie nákladov pre samosprávu, zvýšenie vplyvu štátu a zníženie efektivity činnosti mestských a obecných polícií.

■ Búrka zničila v Trnave sedemdesiat stromov

Búrka sprevádzaná silným vetrom, ktorá 21. júna vo večerných hodinách zasiahla Trnavu, spôsobila v meste značné škody na zeleni. Víchrica vyvalila 70 stromov, ďalších 100 stromov poškodila, rovnako aj dve zastávky mestskej hromadnej dopravy. Následky prírodnej pohromy začali pracovníci Správy mestského majetku Trnava a firmy .A.S.A. odstraňovať okamžite. Prvý večer po búrke pracovali do 22. hodiny, pokračovali 23. júna od 6. hodiny ráno i počas celého víkendu. Technické škody boli v čase našej uzávierky vyčíslené približne na viac ako 1 milión korún, výška spoločenskej škody, ktorá môže byť oveľa vyššia, sa v tom čase ešte nedala odhadnúť.

Búrka narobila škody nielen v Trnave a okolí, ale aj v celom Bratislavskom

kraji, prerušila premávku na hlavnej železničnej trati medzi Bratislavou a Kútmami, medzi Trnavou a Žilinou a Považskou Bystricou a Považskou Teplou. Problémy, dokonca i obeť na životoch, spôsobili v ten deň búrky aj v Rakúsku, Česku, Maďarsku, Nemecku a Švajčiarsku.

■ Polohovateľné lôžka a kreslá pre klientov domova dôchodcov

Mesto Trnava získalo dotáciu z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo výške 360 000 korún na zakúpenie dvojsegmentových lôžok a seniorských polokresiel do Domova dôchodcov na Ulici T. Vansovej. Zvýšenie kvality poskytovaných služieb v tomto zariadení prostredníctvom obnovy morálne a fyzicky opotrebovaných častí nábytku patrí v súčasnosti medzi priority magistrátu v tejto oblasti. Cieľom je vytvoriť dôstojné podmienky pre pobyt klientov odkázaných na pomoc druhých.

Snahou mesta Trnava je zvýšiť úroveň poskytovanej starostlivosti v tomto zariadení aj prostredníctvom postupnej rekonštrukcie objektu. S pribúdajúcimi klientmi sa zvyšujú nároky na vytvorenie nových priestorov určených na rehabilitáciu. Magistrát plánuje riešiť túto situáciu aj získaním nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov EÚ. V súčasnosti z vlastných zdrojov financuje rekonštrukciu a zlepšenie technického vybavenia kuchyne.

■ Pokračujú rekonštrukcie chodníkov a výstavba parkovísk

Koncom mája odovzdal odbor komunálnych služieb mestského úradu do užívania zrekonštruované a upravené nástupnú plochu a nový prístrešok na zastávke mestskej hromadnej dopravy na Seredskej ulici v Modranke za viac ako 600 tisíc korún.

Nový parkovací pás a spevnené parkovacie plochy v hodnote takmer 160 tisíc korún pribudli vo vnútornom bloku obytného komplexu Orion na Hospodárskej ulici.

Na Rybníkovej ulici pri hasičoch sa uskutočnili úpravy bezbariérového chodníka s rozšírením čakacej plochy pre peších na obidvoch stranách a s novým povrchom z liateho asfaltu. V ploche chodníkov je osadená dlažba, ktorá svojim výrazným vrúbkovaným povrchom pomáha pri orientácii zrakovo postihnutým a nevidiacim.

Koncom júna bola ukončená výstavba parkoviska na Vajanského ulici pred bytovým domom 8 – 12 s tridsiatimi piatimi parkovacími miestami.

■ Prieskum dopravných návykov

Dopravno-sociologický prieskum zameraný na zistenie dopravných návykov obyvateľov mesta sa uskutočnil v Trnave od 13. do 18. júna. Výsledky prieskumu budú uplatnené pri spracovávaní Generálneho dopravného plánu mesta Trnava. Anketári navštívili približne 1 000 domácností na celom území mesta za účelom vyplnenia dotazníka formou odpovedí na kladené otázky. Prieskum bol anonymný, uskutočnil sa pod gesciou Agentúry MVK Bratislava. Jeho výsledky poslúžia aj ako jeden z rozhodujúcich podkladov pre naplňovanie dopravných potrieb obyvateľov nášho mesta.

■ Prímestské letné tábory v Kalokagatii

Trnavská Kalokagatia – Centrum voľného času na Streleckej ulici 1 pripravila aj tento rok cez letné prázdniny prímestské tábory pre deti od 7 do 12 rokov. Každý týždenný turnus je tematicky zameraný na určitú oblasť. Prvý tábor od 9. do 13. júla má názov Hurá prázdniny a je pripravený tak, aby si deti čo najviac vy-

chutnali začiatok prázdnin. Ďalší, od 16. do 20. júla, má názov Tajomstvá starých hradov. Deti navštívia hrady a zrúcaniny Malých Karpát, oboznámia sa s ich históriou i s povestami. Tretí týždeň od 23. do 27. júla s názvom Rytieri sa bude niesť v znamení rytierskych cností. Niektoré z nich si budú môcť účastníci vyskúšať, ako napríklad šermovanie mečom, streľbu zo vzduchovej pušky, plávanie, a tiež umenie tanca, písanie básní i dvorenie krásnym dvorným dámam. Účastníci môžu byť po splnení niektorých rytierskych cností pasovaní na rytierov. Od 30. júla do 3. augusta bude pre deti pripravená Čarodejnica škola. Aby bol moment prekvapenia čo najväčší, čarodejnicky program pre deti je zatiaľ zahalený nepreniknuteľným tajomstvom. Tábor zálesákov bude pred deti pripravený od 6. do 10. augusta. Deti sa tu môžu naučiť používať niekoľko základných uzlov, budú pracovať s mapou a kompasom, oboznámia sa s rôznymi druhmi ohnísk a ďalšími znalosťami, potrebnými pre pobyt v prírode. Súčasťou tábora budú aj turistické výlety do Malých Karpát. Od 13. do 17. augusta sa zopakuje Čarodejnica škola a v poslednom, štvrtom tábore, ktorý sa uskutoční od 20. do 24. augusta, budú na programe opäť Tajomstvá starých hradov.

Deti – účastníci táborov prichádzajú do Kalokagatie každý deň o 7.30 h a rodičia si ich vyzdvihnú o 16.30 h. Prvý deň sa oboznámia s celotýždňovým programom a navštívia zaujímavé filmové predstavenia. Posledný deň turnusu strávia deti opäť v Kalokagatii, kde budú pre nich pripravené zábavné a športové súťaže – futbal, stolný tenis, šachy, streľba zo vzduchovej pušky, modelovanie z hliny a tvorivé dielne zamerané na oblasť kultúry. Do táborov môžu rodičia prihlásiť deti aj v priebehu prázdnin – minimálne týždeň pred začatím vybraného tábora.

■ Deti už rozhodli, ktoré knihy sú najkrajšie

Od februára do mája sa trnavské deti v rámci projektu Knižnice Juraja Fándlyho (KJF) s názvom Najkrajšia kniha 2007 oboznamovali s desiatimi nominovanými knihami pôvodnej slovenskej literatúry a desiatimi titulmi prekladovej literatúry, ktoré vyšli v posledných dvoch rokoch. Anketové lístky vyplnilo stodeväťdesiatosem detí – čitateľov KJF v Trnave. Najviac z pôvodnej literatúry bodovala knižka Gabriely Futovej Lepší otec v hrsti ako kamoš na streche, na druhom mieste sa umiestnil Kocúr na kolieskových korčuľiach od Jána Uličianskeho a treťou najúspešnejšou sa stala Druhá knižka deduška Večernička od Jozefa Pavloviča.

Z prekladovej literatúra mala u detí najväčší úspech kniha Thomasa Brezina Naša trápna mamička, druhé v poradí boli Najlepšie kamarátky od Jacqueline Wilson a tretia bola kniha Luca Bessona Artur a minimojovia.

Slávnostné vyhodnotenie ankety sa uskutočnilo 26. júna v kine Hviezda na veľkej čitateľskej šou. Odmeny za všetkých detských čitateľov odovzdávala úradujúca Kráľovná čitateľov KJF v Trnave Zuzka Urgošíková. Deti sa stretli aj s autorkou víťaznej knihy Gabrielou Futovou a od zástupcov vydavateľstiev víťazných kníh dostali čitateľské vysvedčenia s veľkou jednotkou. Hostia vyžrebovali spomedzi všetkých účastníkov ankety aj desať šťastlivcov, ktorí získali knižné ceny.

V programe sa predstavili i deti z tanečného odboru ZUŠ M. Schneidera Trnavského, deti zo ZŠ A. Merici a žiaci zo Spojenej školy na Čajkovského ulici v Trnave. Súčasťou podujatia bolo vyhodnotenie regionálneho kola súťaže Čítame s Osmijankom.

■ Tvorivé dielne pre deti v Galérii Jána Koniarka

Tvorivé dielne pre deti a mládež od troch do osemnásť rokov pripravila na mesiace júl, august a september Galéria Jána Koniarka (GJK) v spolupráci s Pedagogickou fakultou Trnavskej univerzity. Každý pondelok od 10. do 12. hodiny je pripravený program pre 3 – 6-ročné deti, každú stredu od 9.30 do 12. hodiny pre 7 – 11-ročných a každý piatok od 14. do 17. hodiny pre účastníkov vo veku od 12 do 18 rokov. Rodičovský dozor nad menšími deťmi nie je nevyhnutný, stačí, keď mamičky privedú svoje ratolesti do galérie – Kopplovho kaštieľa, zveria ich odborným pracovníkom a v čase trvania tvorivej dielne si vybavia v meste iné potrebné záležitosti. Podľa slov pracovníka PR oddelenia GJK Michala Mironova pre minimálne 3 – 4 záujemcov je možné pripraviť na požiadanie aj individuálny program v čase, ktorý im najlepšie vyhovuje.

■ Výtvarná súťaž Moje ihrisko v Kamennom mlyne

Mesto Trnava v spolupráci s ateliérom DUMA vyhlásilo v júni výtvarnú súťaž pre žiakov trnavských základných škôl v rámci spracovania projektu Revitalizácia areálu Kamenný mlyn v Trnave. Deti touto formou dostali možnosť vyjadriť svoje predstavy o tom, ako by mali vyzerať priestory na hranie uprostred vegetácie v blízkosti vodných plôch v tejto oblasti. Jednou z možných inšpirácií je aj motív vodného mlyna, ktorý naozaj na tomto mieste kedysi bol. Detské nápady budú vyhodnotené a ocenené na začiatku budúceho školského roka. Najlepšie z nich poslúžia ako inšpirácia pre realizáciu detských ihrísk. Projektanti sa následne pokúsia zapracovať tieto návrhy do celkovej koncepcie revitalizácie Kamenného mlyna. *-eu, mm, jk-*

Rozvojový impulz – automobilový klaster v Trnave

Trnava sa už čoskoro stane sídlom automobilového klastra a technologického centra. Klaster v oblasti automobilového priemyslu na západnom Slovensku bude pilotným projektom na Slovensku, ktorý by mohol byť nasledovaný iniciatívami aj v iných oblastiach našej ekonomiky s potenciálom na vznik klastrov v jednotlivých regiónoch SR.

Zriadenie klastra a technologického centra bude jedným z výsledkov systematických snáh vedenia mesta, ktoré rozvinulo v poslednom období novú stratégiu v podnikateľskej sfére. Vo veľkej miere začalo pracovať na projektoch podporujúcich inovácie, transfer technológií, konkurencieschopnosť malých podnikov a podobne. V roku 2006 bol schválený Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava, v ktorom je ako jedna z priorit jasne definovaná podpora a aktivity v tejto oblasti. Myšlienka vytvorenia Automobilového klastra – západné Slovensko vznikla najmä pri jeho tvorbe a v súvislosti s projektom Regionálnej inovačnej stratégie Trnavského kraja (RIS), ktorú mesto spracováva spoločne s Trnavským samosprávnym krajom, RRA Trnava, MTF STU a odborným konzultantom BIC Bratislava. Jeho hlavnými výstupmi by malo byť zmapovanie inovačnej úrovne podnikov v regióne, identifikovanie kľúčových regionálnych aktérov v oblasti inovácií a vypracovanie strednodobej a dlhodobej regionálnej inovačnej stratégie. Ďalším hmatateľným výstupom projektu RIS bude zriadenie automobilového klastra a technologického centra v Trnave.

V jeho rámci sa v súčasnosti uskutočňuje rozsiahly dotazníkový prieskum, oslovujú sa vytypované firmy, zisťuje sa ich výskumný a vývojový potenciál, resp. potreby v oblasti inovácií. Technologické centrum v Trnave je už v prípravnej fáze, lebo viaceré inštitúcie v Trnave prejavili záujem angažovať sa v podobných projektoch.

Projekt zriadenia automobilového klastra sa práve rozbieha. Koncom apríla bola podpísaná zmluva s Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré tento projekt podporilo prostredníctvom zdrojov EÚ v rámci programu iniciatívy Interreg III A. Počas strojárskoho veľtrhu v Nitre prebehla prvá verejná prezentácia tohto projektu a následne sa už začalo pracovať na jeho realizácii. Najprv sa bude koncipovať štruktúra klastra, navrhovať a upresňovať jeho služby. Následne sa začnú oslovovať firmy pôsobiace v predmetnej oblasti a koncepcia klastra bude postupne predstavená budúcim členom. Súčasne s tým bude prebiehať príprava a tréning budúceho manažmentu klastra, jeho propagácia a podobne. Samotné spustenie klastra sa plánuje v lete budúceho roku.

Očakáva sa, že automobilový klaster bude ďalším rozvojovým impulzom nielen pre Trnavu, ale pre celý región, lebo na území západného Slovenska do roku 2010 vznikne dostatočne veľká masa dodávateľských firiem pre automobilových výrobcov. Jeho prvé aktivity budú zamerané predovšetkým na trnavský a bratislavský región. Na základe úspešnosti sa bude uvažovať o rozšírení jeho pôsobnosti v rámci osi Bratislava – Žilina a neskôr možno projekt prekročí hranice Slovenska, lebo

okrem PSA výrobcu automobilov priamo v Trnave sú v okruhu 150 km od Trnavy lokalizovaní ďalší štyria finálni výrobcovia: Volkswagen v Bratislave, KIA v Žiline, Audi v Györi a Suzuki v Ostrihome. Nehovoriac o pripravovanej výstavbe automobilky Hyundai v Nošoviaciach.

Prínos automobilového klastra bude spočívať v postupnom zvyšovaní konkurencieschopnosti dodávateľských firiem pôsobiacich v automobilovom priemysle s cieľom, aby boli konkurencieschopné nielen v rámci SR, ale aj v stredo európskom a v konečnom dôsledku v celoeurópskom kontexte. Klasterizácia firiem umožní spoločné využívanie distribučných kanálov, akvizície pracovnej sily, technológií, výsledkov výskumu a vývoja, infraštruktúry, vyššiu špecializáciu výroby a následne prispeje k znižovaniu nákladov a zvyšovaniu konkurencieschopnosti firiem organizovaných v klastru.

Projekt počíta s veľmi úzkou spolupracou s Automobilovým klastrom Viedenského regiónu (ACVR) a s využívaním skúsenosti z iných klastrov v zahraničí. Oslovené bude aj Združenie automobilového priemyslu SR, ktoré by v prípade ich záujmu o spoluprácu mohlo tiež prispieť svojimi skúsenosťami či znalosťami zainteresovaných odborníkov.

Táto úvodná etapa bude financovaná v rámci Programu cezhraničnej spolupráce s Rakúskom INTERREG IIIA, po jej ukončení by mala byť prevádzka klastra financovaná zo spoločných zdrojov fondov EÚ, verejných zdrojov a príspevkov členov klastra.

-redakcia-

Medzinárodný jazykový projekt na Gorkého

Slávnostnou akadémiou Od Tatier k Dunaju sa skončil 31. mája v Dome kultúry Tírnavia medzinárodný jazykový projekt v rámci programu Socrates – Comenius s názvom Jazyky – brána do sveta, na ktorom spolupracovali Základná škola na Gorkého ulici v Trnave a II. Rákoczi Ferenc Általános Iskola v meste Paks v Maďarsku. Témou projektu bolo spoznávanie krajín Slovenska a Maďarska prostredníctvom krúžkovej činnosti v základných školách.

„Cieľom nášho projektu bolo vzájomné spoznávanie kultúry, histórie a zvykov oboch krajín a zvýšenie úrovne jazykových zručností. Nemenej dôležité však bolo učiť deti vzájomnej tolerancii medzi národmi. Pracovným jazykom pre obe školy bol nemecký jazyk, ale počas trvania projektu sme si vzájomne osvojili aj základy ďalšieho jazyka – my maďarčiny, oni slovenčiny,“ povedala učiteľka nemeckého jazyka na ZŠ Gorkého Beata Krajčovičová.

Od septembra boli v školách zriadené krúžky e-mailový, turistický, tanečno-hudobný, literárny, športový, výtvarný, počítačový, krúžok varenia a Romano suno. Počas školského roka deti v krúžkoch pracovali na príprave spoločných i národných výsledných produktov. Ako prvý vznikol prostredníctvom e-mailovej korešpondencie nemecko-maďarsko-slovenský slovník, ktorý poslužil najmä počas výmenných pobytov. Ďalšími spoločnými produktmi boli bulletin a DVD. V krúžku varenia si deti vyskúšali prípravu typických slovenských či maďarských jedál spojenú s ochutnávkou. V rámci výchovných predmetov pripravili výstavu žiackych prác a na turistickom krúžku si vyskúšali úlohu turistických sprievodcov. Na počítačovom krúžku

žiaci vlastnoručne vytvorili aj brožúry v nemeckom i regionálnom jazyku, ktoré využili pri predstavovaní jednotlivých miest.

Vyvrcholením jazykového projektu boli výmenné pobyty žiakov. Od 20. apríla do 4. mája boli slovenské deti v Maďarsku v meste Paks, od 28. mája do 11. júna boli zas v Trnave deti z II. Rákoczi Ferenc Altalános Iskola. Výmenného pobytu sa zúčastnilo za každú školu desať detí a dve učiteľky.

Dopoludnia sa žiaci zúčastňovali na vyučovacích hodinách nemeckého jazyka, hudobnej, výtvarnej, telesnej a technickej výchovy, informatiky a slovenského a maďarského jazyka. V populudňajších hodinách to bola účasť na krúžkovej činnosti. Prostredníctvom turistického krúžku pôsobiaceho v oboch školách deti navštívili mnoho miest na Slovensku a v Maďarsku: Paks, Budapešť, Pecz, Nemethi, Czereznyész, Balaton, Trnava, Bratislava, Červený Kameň, Smolenice, Piešťany a Galanta.

Príležitosti Medzinárodného dna detí sa uskutočnil aj festival športu, na ktorom si deti zasúťažili v rôznych individuálnych či skupinových disciplínach. Záverečná slávnostná akadémia Od Tatier k Dunaju predstavovala medzinárodný letný tábor, na ktorom sa stretávajú deti z rôznych krajín sveta a venujú sa činnosti v rôznych krúžkoch. V nich si zaspievali, zatancovali, zacvičili, uskutočnili dramatizáciu rozprávky či medzinárodnú módnú prehliadku nielen v slovenskom, ale i v nemeckom či maďarskom jazyku.

„Zaujímavé na projekte bolo, že deti boli ubytované v rodinách, a tak si mohli na vlastnej koži vyskúšať život v rodine inej krajiny a zistiť odlišnosti medzi oboma kuchyňami. O ich zážitkoch sa dozvedeli ostatné deti školy nielen prostredníctvom školského časopisu Gorkáčik, ale aj prostredníctvom rozhlasového vysielania Gorkoviny,“ doplnila Beata Krajčovičová.

Vzhľadom na úspešnosť tohto medzinárodného projektu už teraz na ZŠ Gorkého uvažujú o novej téme a forme jeho pokračovania aj v budúcom školskom roku.

-red-

Zasadnutie mestského zastupiteľstva

Na 4. riadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta Trnava, ktoré sa uskutočnilo 26. júna po uzávierke tohto vydania Noviniek z radnice, poslanci mali prerokovať šesťnásť bodov programu.

Medzi nimi boli návrhy všeobecne záväzných nariadení, ktorými sa dopĺňajú alebo menia všeobecne záväzné nariadenia o zmluvných prevodoch vlastníctva majetku mesta, o Územnom pláne mesta Trnava a o regulatívoch a limitoch využívania územia a zásad pre ďalší rozvoj mesta a o určení výšky úhrady za nájom obytných miestností v mestských ubytovniach.

Rokovalo sa aj o návrhoch na poskytnutie grantov na tento rok z rozpočtu mesta, novelizácii rozpočtových pravidiel a zásad tvorby a použitia peňažných fondov zriadených mestom, návrhu na povolenie spracovania zmien územného plánu a aktualizácii rozpočtu mesta Trnava na rok 2007. Jedným z bodov bola aj informatívna správa o riešení petície obyvateľov za dodržanie záväznej časti Územného plánu mesta Trnava pri verejnoprospešnej stavbe prepojovacej komunikácie Mudroňova, Hellova, v lokalite Pekné pole. O najdôležitejších výsledkoch zo zasadnutia MZ prinesieme správu v budúcom vydaní.

-red-

Pokračujú rekonštrukcie základných škôl

Po rekonštrukcii strechy na pavilóne A Základnej školy na Vančurovej ulici mesto Trnava pristúpilo aj k výmene okien na učebniach tohto pavilónu. Práce na sa začali 20. mája a trvali desať dní. Nové okná majú odsadené parapety, aby bolo možné v budúcnosti zrealizovať aj zateplenie fasády. Investícia mesta na tento účel dosiahla približne 2 milióny korún. Cez letné prázdniny ešte dostanú steny v triedach novú maľovku.

V Základnej škole na Spartakovskej ulici – pracovisku V jame mesto Trnava cez školské prázdniny realizuje novú výdajňu stravy s termopultmi. Táto investícia za približne 4 milióny korún nadväzuje na nedávnu rekonštrukciu v budove školy na Spartakovskej ulici, kde vznikla najmodernejšia veľkokapacitná školská kuchyňa v Trnave. Pripravuje sa tu denne asi 1 500 obedov nielen pre žiakov tejto školy, ale aj pre ŽŠ na Atómovej ulici a pracovisko V jame. Práce sa začnú 2. júla a skončiť sa majú 15. augusta. Nasledovať bude zaškolenie personálu výdajne. Aj V jame sa bude používať počítačový softvér, ktorý umožní žiakom a pedagógom prehľadné a jednoduché objednávanie stravy. *-eu-*

Čo by mohlo najviac zaujímať stavebníkov?

Na najčastejšie otázky občanov, ktorí sa rozhodli stavať nový rodinný dom alebo prestavať starý dom, uskutočniť drobné stavby alebo stavebné úpravy, odpovedá vedúca odboru životného prostredia Mestského úradu v Trnave Ing. Iveta Míterková

■ Čo všetko podlieha stavebnému povoleniu?

Stavby, ich zmeny a udržiavacie práce na nich sa môžu uskutočňovať iba podľa stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia stavebnému úradu.

V stavebnom zákone je uvedené, že stavebné povolenie sa vyžaduje pri stavbách každého druhu bez zreteľa na ich stavebno-technické vyhotovenie (napr. budovy, veže, stožiare, silá, zásobníky, nádrže, studne, komunikácie, tunely, mosty...), účel (napr. stavby na bývanie, stavby pre výrobu a skladovanie, stavby na rekreáciu...) a čas trvania (trvalé alebo dočasné – pri ktorých sa vopred obmedzí čas ich trvania, napr. pri stavbách výhľadovo určených na iné využitie, a pod.). Stavebné povolenie sa vyžaduje aj pri zmene dokončených stavieb.

Zmenami dokončených stavieb sú:

✓ nadstavby, pri ktorých sa stavby zvyšujú, ✓ prístavby, ktorými sa stavby pôdorysne rozširujú a ktoré sú navzájom prevádzkovo spojené s doterajšou stavbou, ✓ stavebné úpravy, pri ktorých sa zachováva vonkajšie pôdorysné aj výškové ohraničenie, ✓ stavby (napr. prestavby, vstavby, podstatné zmeny vnútorného zariadenia, podstatné zmeny vzhľadu stavby).

Stavebné povolenie sa vyžaduje aj pri zmene stavby pred jej dokončením.

Zmenami stavieb pred ich dokončením sa rozumie všetky zmeny oproti stavebnému povoleniu, príp. oproti dokumentácii overenej stavebným úradom v stavebnom konaní.

Stavebný zákon presne definuje jednoduché stavby v § 139b stavebného zákona. Pre tieto stavby je možné zlúčiť (spojiť) územné a stavebné konanie. V predmetnom paragrafe stavebného zákona sú tiež presne zadefinované drobné stavby, na ktoré postačí ohlásenie stavebnému úradu a taktiež udržiavacie práce, pri ktorých nie je potrebné ani ohlásenie.

Dôležité je, aby stavebníci predmetné ustanovenie § 139b stavebného zákona chápali vo väzbe na § 55 ods. 2 stavebného zákona, teda aby si pri drobných stavbách vždy uvedomili, že drobné stavby plnia doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe a nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie.

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy

- 1. 7. 1897** ► V Trnave bola otvorená Trnavská a vidiecka ľudová banka (110. výročie).
- 2. 7. 1707** ► V Trnave umrel biskup Štefan DOLNÝ, ktorý venoval 1 000 florénov na súsošie Najsvätejšej Trojice v Trnave a dal postaviť oltár vo Františkánskom kostole (300. výročie).
- 5. 7. 1992** ► V Bratislave umrel trnavský rodák Karol VACULÍK, historik výtvarného umenia, odborný publicista a riaditeľ Slovenskej národnej galérie (15. výročie).
- 7. 7. 1917** ► Na ruskom fronte počas I. svetovej vojny padol Izidor ELBERT, spolumajiteľ kníhkupectva a tlačiarne v Trnave (90. výročie).
- 8. 7. 1817** ► V Dolnom Kubíne sa narodil národný buditeľ, jazykovedec, spisovateľ, redaktor, vydavateľ, publicista a kňaz Andrej RADLINSKÝ, zakladateľ Spolku sv. Vojtecha, ktorý študoval na seminári v Trnave, kde jeho pamiatku pripomína ulica, ktorá nesie jeho meno a pamätná tabuľa na budove SSV (190. výročie).
- 13. 7. 1732** ► V Köszegeu v dnešnom Maďarsku sa narodil pedagóg a fyzik Ján Krstiteľ HORVÁTH, profesor Trnavskej univerzity, neskôr rektor univerzity v Budíne, autor učebníc fyziky a matematiky, ktoré vyšli v čase jeho pôsobenia v Trnave (275. výročie).
- 13. 7. 1897** ► V Prievaloch sa narodil hudobný skladateľ, zakladateľ spevokolov, pedagóg a psychotronik Ján LEHOTAY, ktorý od roku 1940 pôsobil ako profesor gymnázia, Učiteľského ústavu a neskôr PdFUK v Trnave, kde aj umrel (+1977).
- 15. 7. 1817** ► V Budapešti umrel lekár a pedagóg Adam Ignác PRANDT, bývalý profesor Trnavskej univerzity, jej rektor a dekan lekárskej fakulty (190. výročie).
- 16. 7. 1907** ► V Kysuckom Novom Meste sa narodil spisovateľ, básnik a novinár Ladislav HOHOŠ, ktorý pôsobil v Trnave ako učiteľ a pracovník Spolku sv. Vojtecha (100. výročie).
- 16. 7. 1927** ► V Trnave sa narodil maliar a grafik Ernest ŠPITZ (80. výročie).
- 17. 7. 1617** ► Vodca protihabsburského povstania a sedmohradské knieža Gabriel BETLEN uskutočnil v Trnave dohodu s vyslancami kráľa Mateja II. (390. výročie).
- 17. 7. 1927** ► V Trnave sa narodil básnik, prekladateľ, publicista, redaktor a politik Miroslav VÁLEK, v rokoch 1969 – 89 minister kultúry (80. výročie).
- 17. 7. 1992** ► Slovenská národná rada schválila Deklaráciu o zvrchovanosti Slovenskej republiky (15. výročie).
- 20. 7. 1967** ► V Trnave vznikol závod na výrobu sklenených vlákien SKLOPLAST (40. výročie).
- 21. 7. 1892** ► V Trnave umrel zvonolejár nemeckého pôvodu Fridrich Viliam FISCHER, ktorý od roku 1858 pôsobil v Trnave, kde založil aj továreň na pumpy a striekačky (115. výročie).
- 23. 7. 1922** ► V Trnave sa narodil operný spevák Jozef HERIBAN, sólista opery Národného divadla v Prahe (85. narodeniny).
- 25. 7. 1977** ► V Trnave umrel pedagóg a publicista Ján KOSTIHA, prvý podpredsa Miestneho odboru Matice slovenskej, ktorý pôsobil ako profesor na Gymnázium Jána Hollého a na Strednej poľnohospodárskej škole (30. výročie).
- 27. 7. 1947** ► V Trnave sa narodil futbalista a futbalový tréner Alojz FANDEL (60. narodeniny).
- 28. 7. 1557** ► Hlohovecký richtár listovne požiadal trnavský magistrát o zapožičanie mestského kata Jána, aby popravil zločincov, ktorí zabili syna Andreja Kopného (450. výročie).
- 29. 7. 1842** ► V Budíne umrel jazykovedec, orientalista a pedagóg Ján Nepomuk DERČÍK, bývalý profesor Trnavskej univerzity a podporovateľ bernolákovcov, najmä básnika Jána Hollého (165. výročie).

Kaplnka sv. Jána Nepomuckého v Trnave

Mesto Trnava ako prvé na Slovensku vytvorilo v roku 2005 zoznam pamätihodnosti mesta. Viedla k tomu aj skutočnosť, že zoznam kultúrnych pamiatok v Trnave neobsahuje všetky historicky hodnotné stavby, kríže alebo sochy. Hoci denne okolo nich chodievame, mnohí z nás ich ani nevnímajú. Sú ako popolušky, často je ich krása a hodnota skrytá pod maskou necitlivých neskorších stavebných úprav, poškodená zubom času alebo vandalizmom. Cieľom nášho nového cyklu o trnavských pamätihodnostiach, ktorého prvú časť teraz prinášame, je odkrývať ich tajomstvá a obnovovať našu kultúrnu pamäť.

Za železničnou traťou vedúcou na Kúty, blízko cesty vedúcej do Suchej nad Parnou, je na pravej strane Kaplnka sv. Jána Nepomuckého.

Pôvodne tu bola menšia kaplnka ku cti Panny Márie Šaštínskej. Tu sa zastavovali pútnici idúci peši do Šaštína, preto mala kaplnka pomenovanie „Šaštínek“. Táto kaplnka bola v druhej polovici 18. storočia znesvätená. Zostala bez opráv a postupne sa rozpadávala. Na jej mieste dal miestny farár a kanonik Ján Ľudovít Schwartzler vybudovať novú kaplnku ku cti sv. Jána Nepomuckého. Bolo to v roku 1777.

Kaplnka štvorcového pôdorysu má štvorcový pôdorys s rozmermi 320 x 320 cm, tehlové murivo hrúbku 30 – 35 cm, výšku po rímsu 255 cm, po vrcholec štítu 390 cm.

Na hlavnom priečelí je štít, v jeho strede je v nike nový kríž. Jednoduchý, hore zaoblený vchod je uzavretý dvojkrídlými kovanými mrežami. Po stranách, v miernych výklenkoch, sú plastiky anjelov s prekríženými rukami a nad hlavou majú hlavu stĺpa. Nad vchodom je spomínaná nika so strieškou a v nej drevený kríž s korpusom.

Po oboch stranách kaplnky boli na kamenných podstavcoch stojaci barokoví anjeli. Ale aj tí boli v rokoch 1956 – 1958 porozbíjaní. Vnútri bol pôvodný oltár s pomaľovaným retabló a maľbou so svätou legendou. Istý čas tu bola na oltári kamenná socha patróna kaplnky. Okrem oltára, sochy, maľby, bola poškodená aj strecha.

V roku 1961 dostal mestský farár, kanonik Mons. Ján Malec napokon povolenie na najnutnejšie opravy, maľovku stien a pokrytie strechy škridlicami. Žiaľ, dnes je kaplnka v zlom stave, ba je aj otvorená. Žiadalo by sa jej obnovenie a uzatvorenie.

Prvá obnova kaplnky sa uskutočnila v roku 1886. Vtedy boli aj vydané štvorstranové tlačé v slovenskom, nemeckom a maďarskom jazyku. Na titulnom liste s litografiou kaplnky (zhotovil R. I. Raimann vo Viedni) bol uvedený titul: Kaplnka sv. Jána Nepomuckého pri Trnave. Na tretej strane boli modlitby a v závere text, že tlač bola vydaná na pamiatku obnovy v roku 1886. Tlač vydal miestny vydavateľ J. Wimmer.

Obraz na tlači znázorňuje aj maľbu nad oltárom s latinským textom a chronostichom 1777:

SanCte Ioannes NepoMVCene / SigILLI sacrae ConfessIonIs CVstos / In VInCI-
bILIs / Ora pro nobIs

Nad vchodom do kaplnky bol štvorriadkový nápis s menom donátora a letopočtom 1777:

GRATO FAMAE VINDICI IOANNI NEPOMUCENO

PATRONO SUO DULCISSIMO

IOANNES L.B.SCHWARTZER E.M.S.C.L.RE.TIRN.PAROCHUS

HOC AMORIS SUI MONUMENTUM PIUS POSSUIT M.D.CC.LXXVII

Hadrián RADVÁNI, foto: -eu-

Trnavské knihy s falošnými miestami vydania

Myslím, že aj mladá generácia, ktorá nepozná „tajomné miesta“ našej literatúry, vie, že práve vďaka Bernolákovcom sme sa zaradili prvou spisovnou slovenčinou medzi vyspelé a kultúrne národy. Znalci slovenskej literatúry z konca 18. storočia neraz hodnotili polemiky Antona Bernoláka a Juraja Fándlyho s Jozefom Ignácom Bajzom. Obaja sa usilovali o jednotnú slovenčinu. Kto však pozornejšie sledoval knižné vydania od roku 1789 po 1794, stretol sa až päťkrát s falošnými miestami vydania. Pretože ide o vydania trnavské, ba dokonca tlače u jedného tlačiara Václava Jelinka, treba poukázať na fingované impresá.

Tri razy tu stretávame Halle, raz Žilinu, ba raz aj Elizejské pole. V skutočnosti všetky spomínané diela boli vydané v Trnave, v tlačiarni na dnešnej Halenárskej ulici 5. Teda aj tie, ktoré majú ako miesto vydania uvedené Halle, Žilinu, či Elizejské pole.

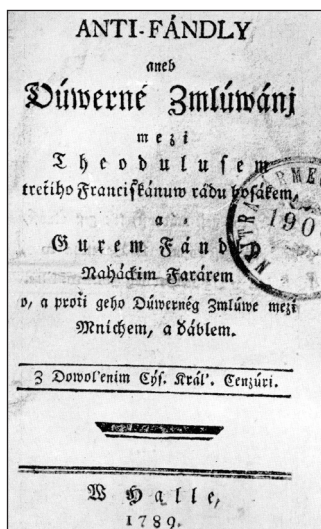
A Jozef Ignác Bajza sa vysmieva bernolákovcom, že veď vie, kde sa knihy tlačili – na Halenárskej ulici neďaleko rybárskeho rinku.

V Žiline v tom čase (1794) nejestvovala nijaká kníhtlačiareň, a ani inde nebola žiadna kníhtlačiareň s označením „Elizejské pole“.

Anonymné tlače uvedieme v chronologickom poradí: Jozef Ignác Bajza: Anti-Fándly... W Halle, 1789 – Odporné smlúvánj... W Halle 1789; Anton Bernolák: Toto maličké písmo... W Halle 1790. – Anton Bernolák: Něčo o Epigrammatéč... W Žilíne, Roku 1794. Witlačil Štefan Prisoľ. – Anton Bernolák: Ešče Něčo o Epigrammatéč... Widané w Poli eliziském teho Roku (1794). Typológia písmen, ale aj ilustrácie a úpravy spomínaných kníh potvrdzujú tlačiareň Václava Jelinka.

Na záver len niečo o dome, kde Jelínek tlačil: V roku 1789 – 1816 bola tlačiareň na dnešnej Halenárskej ulici 5. Pol domu zakúpil Václav Jelínek od Jána von Fassingha. Dom bol v roku 1914 nadstavený o poschodie. Tlačiareň bola v severnom krídle prízemnia. Pamätná tabuľa s textom: „V tomto dome bola v rokoch 1789 – 1816 kníhtlačiareň Václava Jelinka, ktorý vydával a tlačil knihy Slovenského učeného tovarišstva“ bola na budove odhalená 22. novembra v roku 1992.

M. Hradný

Nedožitý osemdesiatiny Miroslava Válka

Pred osemdesiatimi rokmi 17. júla 1927 sa v Trnave narodil básnik Miroslav Válek, jeden z najvýznamnejších básnikov a zároveň jedna z najkontroverzejších osobností slovenskej kultúry druhej polovice 20. storočia.

Po maturite na Obchodnej akadémii v Trnave študoval na Vysokej škole obchodnej v Bratislave. Pracoval ako redaktor v rôznych časopisoch (Mladá tvorba, Romboid, Mladé letá, Týždeň), bol predsedom Zväzu slovenských spisovateľov. Po roku 1968 sa stal poslancom a pôsobil vo vysokých politických funkciách. V rokoch 1969 – 1988 bol ministrom kultúry SSR.

Básne uverejňoval od roku 1942 v katolícky orientovaných časopisoch (Plameň, Nová práca, Jas), i v študentských časopisoch (Rozvoj, Rozhľady). V rokoch 1952 – 1955 sa publikačne odmlčal a znovu sa prihlásil až v roku 1956 v Slovenských pohľadoch.

Knižne debutoval zbierkou Dotyky (1959), ktorá spolu s prvotinami Milana Rúfusa, Viliama Turčányho a Mikuláša Kováča znamenala obrat v ponímaní poézie po období schematizmu. Jej prvá časť Nite evokuje diela Ivana Kraska a Ladislava Novomeského, badať aj vplyv českého poetizmu. Popri prevažujúcej ľúbostnej tematike si všima situáciu človeka modernej doby, aj človeka postihnutého. Druhá časť zbierky (Rovina) obsahuje tri pásmové skladby (Dotyky, Zem pod nohami, Krídla). Zbierky reflexívnej lyriky – Príťažlivosť (1961) a Nepokoj (1963) konfrontujú vnútorné pocity tvorcu s vonkajším svetom človeka a ľudstva. Na túto tému nadväzuje aj zbierka Milovanie v husej koži (1965), prehľbujúca obraz poznania súčasného spoločenského diania. Po dlhšej prestávke vydal spoločensky a socialisticky angažovanú skladbu Slovo (1976), po ktorej bezprostredne vyšla ostatná zbierka intímnej, ľúbostnej a reflexívnej lyriky Z vody (1977). Výbery z jeho poézie vychádzali v početných vydaniach, ako aj v prekladoch cudzích rečí.

Venoval sa aj písaniu poézie pre deti a mládež, v ktorej dominuje hravosť a vynalievavosť. Popri leporelách vydal zbierky Veľká cestovná horúčka pre malých cestovateľov (1964), Do Tramtárie (1970) a výber z poézie pre deti Pampulóni (1975). Ako prekladateľ pripravil výbery z básnickej tvorby sovietskych autorov, z poézie R. M. Rilkeho, P. Verlaina, J. Tuwima a iných, ktoré sústredil do knižného celku Preklady (1977). V literárno-kritických príspevkoch sa spočiatku zameriaval na literárne problémy, neskôr na kultúrno-politické otázky, z ktorých vyšiel výber O literatúre a kultúre (1979).

Miroslav Válek bol autorom jedných z najkrajších a najpôsobivejších slovenských veršov 60. rokov, ktorými sa definitívne zapísal do dejín slovenskej modernej literatúry.

Cecília MIKULÍKOVÁ, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

„Nie je ťažké zhodnotiť poéziu Miroslava Válka, stotožniť sa s ňou, alebo prijať ju s výhradami či ju z nejakých príčin odmietnuť. Lebo to, čo urobil Válek s básnením, sa dá porovnať iba ak s poetickou revolúciou Janka Kráľa či Ivana Kraska. Pred ním boli kdejaké modernistické pokusy nasmerovať slovenské slovo na svetové prúdenie a civilizačný ruch, ktorý po druhej svetovej vojne nadobudol celkom novú otvorenosť k skepse i k ideálom. Slovenská poézia naň reagovala, často s čarom nechceného, trochu ospalo, trochu rozpačito, trochu tradicionalisticky a trochu bojazlivo. Navyše, slovenskú literatúru vtedy tlmila atmosféra všeideologizácie, ktorá zavládla všade spolu s ilúziou, že nadšením a patetickým optimizmom možno vyliečiť choroby ľudstva človeka i spoločnosti, civilizácie i vesmíru, prítomnosti i budúcnosti. Nebola to pravda a Váلكovo básnenie vstúpilo na scénu gýčového socializmu práve s týmto bytostným posolstvom. Jeho robustný básnický talent sa ho zmocnil naozaj robustne. Slovo uviedol do celkom iných konštelácií a vnú-

til mu schopnosť vytvárať skutočnosť. Lyrika prestala byť ornamentom citov a pocitov a báseň sa stala ozajstnou tvoriteľskou vyhňou, v ktorej sa neskutočné stáva reálnym, beztvaré nadobúda presné obrysy a nekomunikovateľné berie na seba podobu ľahkého rozhovoru s najťažšími záhadami bytia. Z neopakovateľného talentu priam vytryskla poézia, ktorá si nevelmi rozumela so všadeprítomným orwellovským kvikotom, ale bola o to väčšmi uzrozumená s rozumom epochy opäť raz odmietajúcej byť rozumnou. Bola to poézia, ktorá programovo kašľala na bontón, ale o to väčšmi vstupovala do svedomia doby. Bola to poézia sebaistým hlasom oznamujúca svetu pravdy, o ktorých ešte sotva tušil. Bola to poézia obrátená na mladosť, a preto vzdorujúca starnutiu. V tom zmysle vo Váľkovej poézii nedošlo k žiadnym mimoriadnym výkyvom. Od začiatku do konca tu šlo iba o tajuplné bubnovanie o človeku, ktorý o všetkom pochybuje, ale najmä preto, že priveľmi verí, ktorý nefantazíruje o všeláske, ale najmä preto, že jeho podstatou je draho vykúpená nádej.“

Alexander HALVONÍK, skrátené

Tento príhovor odznel pri príležitosti uvedenia nosiča s poetickým pásmom Videl som tancovať Jitterboogie (projekt TTSK v spolupráci s LIC)

Diela Miloša Balgavého s úspechom v Haagu

Trnavčan a akademický sochár Miloš Balgavý je reprezentantom Ciglerovej sklárskej školy. Venuje sa optickému sklu v náročných komornejších realizáciách. Z posledných výstav spomeňme predovšetkým expozíciu Václav Cigler a ateliér Sklo v architektúre na VŠVU v Slovenskej národnej galérii v Bratislave (2003), alebo dve samostatné výstavy v Galérii Nova v Trnave (2003) a v galérii A/D/A v Bratislave (2004). Isto si pamätáte aj napohľad skromnú, no o to zaujímavejšiu výstavu v Západoslovenskom múzeu v Trnave, ktorá bola súčasťou minuloročných Trnavských dní. K domácemu úspechu Miloša Balgavého, inak absolventa Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave (okrem prof. Václava Ciglera aj u prof. Askolda Žáčka), pribudol ďalší úspech. Jeho diela prezentovali Slovensko na trojtýždňovej medzinárodnej prehliadke sochárskej tvorby (sklená socha, monumentálna bronzová a kamenná socha, inštalácie) Sculptur Biennale Kijkduin – Reflecties aan zee v júni v holandskom Haagu.

Zaujímavosťou expozície bolo jej nepretržité sprístupnenie počas celých 24 hodín. Podujatie je akousi analógiou známej slovenskej expozície Socha piešťanských parkov – teda výstavy pôvodne určenej pre exteriér. Autorsky ju pripravujú významné predstaviteľky sochárskeho „odvetvia“ výtvarného umenia. Napríklad autorka projektu a hlavná kurátorka sochárskej časti materiálov kameň a kov Hanneke Besseling. Caroline van Diest a Angela van der Burght pripravili sochársku časť sklo a inštalácie. Pre tento ročník okrem slovenského umelca, sklárskeho výtvarníka Miloša Balgavého, vybrala diela českých autorov – spomínaného prof. Václava Ciglera a sklárskeho výtvarníka Jana Frydrycha, ale aj benátskych sklárskych majstrov a umelcov z Fínska, Belgicka, či Holandska.

Prehliadku podporila holandská panovníčka kráľovná Beatrix. Zaujímala sa i o súčasnú slovenskú sochársku tvorbu v skle, ktorá bola na výstave reprezentovaná dvoma dielami akademického sochára Miloša Balgavého a zotrvala v krátkom rozhovore s umelcami tvoricami v tomto materiáli. „Bolo mimoriadne vidieť a na vlastnej koži skúsiť erudovaný záujem tejto umeniamilovnej panovníčky Holandska o slovenské sklo – a navyiac prijať jej uznanie, a to po takom krátkom čase od jej návratu zo Slovenska,“ povedal na margo stretnutia Trnavčan Miloš Balgavý.

-maju-

Je Pieta v múzeu dielom Jána Koniarka?

Západoslovenské múzeum v Trnave zakúpilo do svojich umeleckých zbierok v roku 2006 patinovaný sadrový odliatok reliéfu s ústredným motívom Sedembolestnej Panny Márie. Ponuka prišla s etnografickými predmetmi ku kolegyni etnologicke Mgr. Anete Cintulovej. Predbežné rozhovory k tejto akvizícii viedli k záveru, že by mohlo ísť o dielo školeného umelca – sochára, z okolia Trnavy, možno o prácu Jána Koniarka.

V dobe akvizície to bola hypotéza, ku ktorej nás viedlo niekoľko zaujímavých súvislostí:

1. Dielo si objednal Ferdiš Juriga, čo je uvedené v texte na reliéfe.

2. Ferdiš Juriga – slovenský klerikálny politik – Ľudová strana, publicista, farár (12. 10. 1874 Gbely – 23. 11. 1950 Bratislava), pôsobil v Trnave v roku 1924.

3. Politik uvedený ako donátor si mohol dať reliéf objednať u súdobého sochára, keď pôsobil v roku 1924 v Trnave, teoreticky to môže byť práca Jána Koniarka, ktorý sa práve v roku 1924 presťahoval z Voderád do Trnavy.

4. Lokalita nálezu sadrového reliéfu: Voderady, Slovenská Nová Ves.

5. K domienke, že ide o dielo Jána Koniarka, nás viedli i vonkajšie znaky diela: filozofia kompozície výjavov, kde stred tvorí Sedembolestná Panna Mária – Patrónka Slovenska, po obvode lunetového výrezu sú tri a tri medailóny s výjavmi zo života Krista, v spodnej časti je slovenský ľud – pripomínajúci Koniarkovu neskoršiu kompozíciu na pomníku Antona Bernoláka. Typ použitého písma je porovnateľný s inými Koniarkovými dielami.

Opis diela:

Nízky reliéf lunetového tvaru, sadrový odliatok s farebnou úpravou (červená, modrá a bronzová farba – patina značne poškodená), nesignované, nedatované

▲ Rozmery: v. 450 mm, š. 800 mm, hr. 20 mm

Tri a tri medailóny po hornom obvode lunety s tematikou bolesti Panny Márie:

▲ Predpoveď Simeonova v chráme

▲ Útek do Egypta

▲ Strata dvanásťročného Ježiša v Jeruzaleme

▲ Stretnutie sa s Ježišom na krížovej ceste

▲ Účasť pod krížom na Golgote

▲ Centrálna tematika Panny Márie s mŕtvym Kristom na pozadí slovenského dvojkriža s tromi vrchmi je šiestou bolesťou Panny Márie – vloženie Ježišovho tela do jej lona.

▲ Ježišov pohreb

▲ V spodnej časti po ľavej a pravej strane Sedembolestnej Panny Márie modliaci sa slovenský ľud.

Text pod reliéfom umiestnený naľavo:

ŽENO, HLA TVOJ SYN. HLA TVOJA MATKA. SV. JÁN 19.26.27

Text pod reliéfom umiestnený v strede:

SEDMIBOLESTNÁ MÁTIČKA DOBRÁ MATKA SLOVENSKEHO NÁRODA
A PATRÓNKA SLOVENSKEJ KRAJINY

Text pod reliéfom umiestnený napravo:

JEJ NA SLÁVU. NÁRODU NA SPÁSU. SEBE NA MILOST.
VENUJE D. FER... JURIGA

Nečakanú informáciu mi priniesla premiéra čítania z pôvodnej hry dr. Bohumila Chmelíka Záhrada spomienok Jána Koniarka (Divadlo Jána Palárika, máj 2007). Autor čerpal okrem iného fakty aj z listov a z pozostalosti po Jánovi Koniarkovi. V hre uvádza informáciu o návšteve Ferdiša Jurigu u Jána Koniarka, keď ležal so zranením v nemocnici v Bratislave v roku 1924. Prišiel za ním s objednávkou na dielo „slovenská Piéta“.

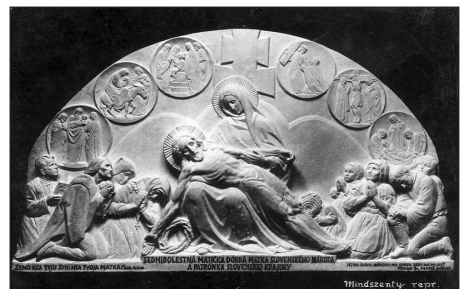
V zbierke fotografií Západoslovenského múzea v Trnave som našla medzičasom tri fotografie - pohľadnice viažuce sa k tomuto dielu.

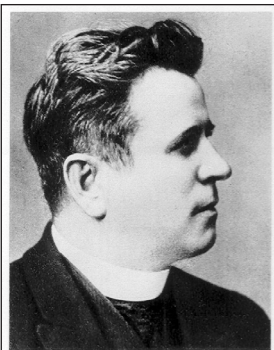
Na prvej pohľadnici je celkový pohľad na dva reliéfy nad sebou. Vrchný je situovaný na výšku a hore zakončený gotickým lomeným oblúkom, obsahuje motív sv. Michala Archanjela a spodný je nám známy reliéf s motívom Sedembolestnej Panny Márie v lunete.

Na druhej je iba vrchná časť celku – reliéf obsahuje výjav sv. Michala Archanjela – Anjela strážcu Slovenskej krajiny na slovenskom dvojkříži s bohatou symbolikou Slovenska. Na zadnej strane tejto pohľadnice je pečiatka fotografa: Photo Kunstanstalt MINDSZENTY, Bratislava – Pressburg

Na tretej je zobrazená iba spodná časť celku – spomínaná Sedembolestná Panna Mária v kompozícii na šírku. Na druhej strane pohľadnice je originálne venovanie rukopisom čiernym perom: „Veľactenému priateľovi zvláštnou úctou venuje Ferdiš Juriga“.

Keď si však bližšie všimneme pohľadnicu s celkovým záberom na dielo a dve pohľadnice so samostatným pohľadom na vrchnú a spodnú časť, nájdeme niekoľko odlišností. Na prvý pohľad sú samostatne zobrazené diela prepracovanejšie a rysy reliéfu ostrejšie, akoby šlo o záverečnú realizáciu diela v materiáli (bronz, kameň?). Ďalej si všimneme písmo – na celku nie je kolorované a je rezané do reliéfu. Na dvoch samostatných záberoch je zvýraznené dvoma farbami. Na Archan-

Ferdinand Juriga

jelovi je rozdielne spracovanie oblaku, na ktorom postava stojí, malej zrúcaniny v ľavom spodnom rohu, lúčov vychádzajúcich z kríža a je evidentné, že celkový pohľad na kompozíciu oboch diel je (zmenšenou?) skicou. Podobné rozdiely badať aj na druhom reliéfe Sedembolestnej Panny Márie. Za všetky možno spomenúť sochárske spracovanie dieťaťa pri Kristových nohách. Pri bližšom prezeraní postáv zobrazených ako modliaci sa ľud si nemožno nevšimnúť muža úplne vľavo dolu s modlitebnou knižkou v ruke oblečeného ako farára. Táto polovičná postava je portrétno prepracovaná. Po porovnaní s portrétom Ferdinanda Juriga na fotografii (Slovenský biografický slovník) je evidentné, že autor zakomponoval Jurigov portrét do celej kompozície.

Zobrazené originály na jednotlivých pohľadniciach sú detailne sochársky prepracované a i keď je pohľadnica čiernobiela, možno tušiť, že povrch je jednofarebný. Keď porovnáme kolorovaný sadrový reliéf v múzeu s pohľadnicami, je totožný s menšou skicou na celkovej kompozícii oboch reliéfov.

Reliéf sv. Michala Archanjela z pohľadnice sa nachádza v Spolku sv. Vojtecha v Trnave a je vytesaný do mramoru, žiaľ, je nesignovaný. Jeho výška je 1 165 mm, šírka 790 mm a hĺbka 250 mm. Jediný rozdiel od fotografie tvoria dotesané dáta pod pravým nápisom (19.X.1918, 19.X.1928, 830.880, 33, 833, 1930, 1933). (Je známe, že Koniarek sám do mramoru netesal – pozn. aut.) V spolku sv. Vojtecha sa nachádza aj fotografia s lunetovým reliéfom Sedembolestnej Panny Márie umiestneným v oblúku nad schodiskom vedúcim k dverám do Divadelnej ulice. Fotografia je nedatovaná, zo staršieho obdobia (40. – 50. roky), reliéf na nej nie je kolorovaný, ale má jednofarebnú povrchovú úpravu. Tento reliéf sa v súčasnosti v zbierkach spolku nenachádza. Podľa fotografie by mohlo ísť o ďalší odliatok menšej skice.

V zbierkach Spolku sv. Vojtecha sa nachádza niekoľko ďalších sochárskych diel, medzi nimi aj plastika sv. Jozefa – tesára (pieskovec) a nevelký sadrový reliéf sv. Cyrila a Metoda od bratislavského sochára Alojza Riegelého (1879 – 1940). Tento reliéf má podobným písmom napísaný text v dolnej časti, kde je opäť donátorom (objednávateľom) Ferdiš Juriga.

V závere k pátraniu po pôvode a autorstve týchto diel sa naskytuje viacero otázok. Spolupracoval dr. Juriga s Alojzom Riegelem pravidelne na takýchto zákazkách, a teda je Alojz Riegele aj autorom reliéfu Sedembolestnej Panny Márie, ktorý sa ako sadrová skica nachádza v trnavskom múzeu? Alebo je toto dielo objednávkou dr. Ferdiša Juriga, ktorú spomína MUDr. Chmelík vo svojej hre ako slovenskú Pietu a autorom je Ján Koniarek?

*PaedDr. Simonne Jurčová,
kurátorka umeleckej zbierky Západoslovenského múzea v Trnave*

Debutové cédečko skupiny Grasscountry

Z krstu debutového CD trnavskej skupiny Grasscountry, ktorý sa uskutočnil v piatok 8. júna vo Vlčkovciach, sa nakoniec vykľul malý open air country festival. Obavy z Medardovej kvapky sa našťastie nesplnili, a tak vo veľmi príjemnom prostredí motorestu Eso a priľahlého priestoru Pán-ských záhrad si takmer 800 návštevníkov ani nespomenulo na televíziu vytvárané umelé celebrity a v pohodovej atmosfére si užívalo výbornú a poctivú živú muziku bez playbacku, ktorú im okrem oslávencov

ponúkali z pódia ešte štyri ďalšie spriatelnené kapely – trnavský Country dostavník, Meantime zo Zvolena, Veslári z Košíc a Neznámi zo Šterús. Nechýbal ani najznámejší slovenský country spevák, Trnavčan Allan Mikušek, ktorý s nadhľadom zvládol nielen úlohu „krstného otca“, ale prispel aj krátkym improvizovaným vystúpením a zaspieval niekoľko pesničiek. Dalo by sa povedať, že všetci doslova cítili, že sú v správnom čase na správnom mieste.

Samozrejme, najväčšia pozornosť bola zameraná na skupinu Grasscountry. Napriek novému menu nie sú to nové tváre. Je to pôvodne známa trnavská skupina Country team, ktorá po nedávnych zmenách v obsadení začala pociťovať hraničné obmedzenia bluegrasového štýlu a rozriešila to novým názvom a novými nahrávkami. Pravda, na bluegrass nezanevrela, ale tak ako na koncerte, i na jej prvom albume s názvom *Nado mnou môžeme okrem neho počuť aj newgrass, country, swing, blues, ba dokonca aj írsky folk.*

I keď v hudbe sa na rozdiel od športu nedá hovoriť o víťazoch či rekordoch, Grasscountry je teraz akousi superskupinou, ktorá sa už presadila na celoslovenskej scéne. Zišli sa v nej skutočne špičkoví muzikanti – najlepší slovenský dobrista Henrich Novák, banjista a vokalista Roman Áč, ktorý je považovaný za jedného z najlepších majstrov svojho nástroja na Slovensku, sólový spevák, skladateľ, textár a hráč na kontrabas Jaro Rakay, ďalší spevák a vynikajúci akustický gitarista Dušan Sony Dobiáš a bubeník Juro Chalabala. Na koncerte vo Vlčkovciach, rovnako ako v štúdiu pri nahrávaní cédečka, im vypomohol hosťujúci huslista Mišo Kováč a v dvoch skladbách aj dcéra dobristu Henricha Nováka, flautistka Linda Nováková.

Svojim novým CD, ktoré vydalo trnavské vydavateľstvo Musica Tyrnaviensis, skupina Grasscountry nielenže potešila svojich fanúšikov a splnila si ďalší zo svojich snov, ale vďaka vysokej inštrumentálnej úrovni, výborným sólovým spevom i vokálom v slovenčine a v angličtine, celkovej zohratosťi a v neposlednom rade aj vďaka originálnym vlastným piesňam väčšinou z pera Jara Rakaya sa posunula ďaleko za hranice lokálnych matadorov. Treba len držať palce, aby sa jej podarilo presadiť sa aj na medzinárodnej scéne. Veď na to má.

Večer vo Vlčkovciach plný dobrej hudby, bol akoby predzvesťou Dobrofestu, o ktorom vám kvôli uzávierke tohto vydania prinesieme správu až v ďalších Novinkách z radnice.

P.R., foto: -ik-

Za umeleckou misiou Jozefa Kudriho

Keď sme v ten chladný novembrový podvečer pred dvoma rokmi sedeli uňho v byte na Prednádraží, netušil som, že to bude posledné stretnutie. Jozef Kudri patril k tým hudobníkom, pre ktorých hudobný žáner nie je vymedzujúcim kritériom pre posudzovanie kvality. A to je správne – pretože aj on hovoril, že hudba môže byť len dobrá alebo zlá. Jozef Kudri odišiel do svojho hudobníckeho neba koncom mája tohto roku vo veku 70 rokov.

Presne si pamätám, ako pri spomínanom rozhovore hovoril o svojich začiatkoch, kedy v hudobnej škole (po vzore otca) začal okrem povinnej hudobnej literatúry hrať (potajme) dobové šlágre. Jeho prvý učiteľ hudby mu aj preto znepríjemňoval život a Jozef Kudri sa dosť neochotne prvýkrát verejne po šesťdesiatich rokoch priznal, že z hudobnej školy vlastne zutekal. Druhý učiteľ bol učiteľ nechcený, no o to lepší – Mikuláš Schneider Trnavský. Ten Jozefa Kudriho k hudbe prinavrátil, a do poslednej chvíle bol preňho príkladom v tom, ako sa dá harmonicky komunikovať, tak ako nachádzať krásu v hudbe.

V čase spoločného spomínania na starú Trnavu sme vtedy pripravovali rozhovor pre Novinky z radnice. No nie všetko sa pred dvoma rokmi do rozhovoru zmestilo. Preto som siahol po starej nahrávke a zistil som, že mnohé z rozprávania nebolo v týchto súvislostiach zverejnené. Napríklad podrobnosti a spomienky Jozefa Kudriho na slávne trnavské Čaje o piatej v trnavskom Kovosmalte z konca päťdesiatych rokov. Spomínal na kapelníka Ruda Košoviča a ďalších:

„Náš repertoár sa skladal z tradičného dixielandu. Podarilo sa mi z Bratislavy zohnať všetky originálne veci a z toho sme hrali. Bol to v Trnave celkom nový druh hudby – okrem Košoviča tam hral napríklad aj výborný klarinetista Vilo Hudcovič, saxofonista Ivan Klescht a mnohí ďalší. Bola tam radosť hrať – spievali napríklad Eva Kostolányiová a jej brat Ivan Vermeš. Samozrejme, Eva mala vtedy dievčenské meno...“

Podobne ako aj iní hudobníci v celom Česko-Slovensku, aj tí trnavskí mali v druhej polovici päťdesiatych rokov problém, ako si obhájiť jazzový repertoár. Nielen obhájiť, ale niekedy bolo treba aj ochrániť partitúry... S úsmevom Jozef Kudri spomínal, ako bol žáner vtedy považovaný napríklad aj za spôsob ideologickej diverzie: „Takéto problémy boli a stále sme s nimi zápasili. My sme museli napríklad repertoár predkladať na kontrolu. Organizátori dávali pozor, aby sa pri temperamentnej swingovej hre tanečníci, neodvážovali?...“ Závodnému klubu ROH Kovosmaltu sa vtedajší dixieland musel zaviazat', že v repertoári bude povinné percento domácej a zahraničnej hudby, najmä zo sovietskeho bloku: „...Nebolo to však len na papieri. Niekedy bol totiž vo veľkej sále Kovosmaltu problém udržať niektorých návštevníkov, aby sa správali tak, ako sa vtedy vyžadovalo. Funkcionári dávali pozor, aby sme veľa tej ‚divočiny‘ nehrali. No nie vždy sa to dalo, repertoár bol postavený väčšinou na typic-

ky jazzových skladbách. Každú nedeľu tam chodili umelci z Bratislavy – napríklad z Tatra revue. A získavali si aj tam svoje meno – veď v tej sále bolo okolo dva a pol tisíce ľudí. A pre tých ľudí, ktorí videli účinkujúcich z ‚veľkej‘ Bratislavy naživo, to bol veľký zážitok. Televízia v tých rokoch bola v plienkach...“

Sláva trnavských Čajov však netrvala večne, v priebehu šesťdesiatych rokov sa menila nielen doba, hudobná móda, ale aj obsadenie kapely. Jozef Kudri začal medzitým chodiť do Vojenského umeleckého súboru v Bratislave, takže na hranie v kapele už toľko času nebolo. „Okrem toho, postupne začali predstavenia akosi strácať pôvodnú eleganciu. Chodili tam potom rôzne kapely, prichádzali aj z okolitých obcí. A zmenil sa repertoár. Predtým napríklad Ervín Kovalčík, skupina Opti-dix, náš dixieland, hrali repertoár, ktorý bol nielen osvedčený, ale zodpovedali sme aj za jeho obstojné prevedenie.“

Možno aj preto sa Jozef Kudri so svojimi priateľmi – hudobníkmi dostal už v roku 1961 na televíznu obrazovku. Dramaturg vtedajšej zábavnej a hudobnej redakcie Miloš Lánik im ponúkol nasnímanie polhodinového profilu kapely. Vo vtedajšej dobe nebolo jednoduché nájsť kompromis medzi tým, čo sa na televíznej obrazovke mohlo objaviť a čo bolo skutočne aj dobré. „Dali sme tam aj nové skladby a podarilo sa robiť aj trefoprúdové a aj jazzové skladby.“ V tomto období už Jozef Kudri začínal ako hudobník na umeleckej škole, no napriek prichádzajúcemu bigbitu sa zaujímal viac o bigbandovú hru.

Všetky tieto aktivity sa v retrospektívnej podobe načas vrátili v čase revivalistických vln začiatkom deväťdesiatych rokov. Vtedy krátku dobu fungoval Big Band Trnava. A tak si nielen Jozef Kudri, ale aj kolegovia zo Základnej umeleckej školy a starší hudobníci z Kovosmaltu pripomenuli časy, ktoré vstúpili do dejín kultúrneho života Trnavy. Škoda len, že sa z oboch období, napriek televíznemu nakrúcaniu, nezachoval zvuk a repertoár trnavského Dixielandu v ucelenej podobe. Navždy však budem opatrovať zvukové nahrávku s rozhovorom Jozefa Kudriho, ktorá je nielen dokumentom zanieteného rozprávania trnavského hudobníka, ale aj svedectvom niekoľkých etáp kultúrneho a hudobného života nášho mesta.

Martin JURČO, foto: -mm-

Trnavskí žiaci na festivale kresby v Zabrze

Tridsať žiakov a žiačok výtvarného odboru Základnej umeleckej školy na Hollého ulici sa v dňoch od 31. mája do 6. júna zúčastnilo na 10. ročníku Medzinárodného festivalu kresby v poľskom Zabrze. Zázjazd sa uskutočnil v spolupráci s mestom Trnava v rámci dlhoročných partnerských stykov oboch miest. Súčasťou festivalu bola aj výstava fotografií riaditeľa školy Mgr. Petra Babku.

„Žiaci boli ubytovaní v rodinách študentov Lýcea plastycznego v Zabrze a celý čas sa o nás vzorne staral manažér festivalu Marcin Lesniak,“ povedal Peter Babka a pokračoval: „Program festivalu bol bohatý. Krátko po príchode sme si pozreli výstavu laureátov súťaže kresby. Podujatie sa začalo kresbou profesionálnych umelcov Piotra Baka, Gregorza Hańdereka, Piotra Kossakowského, Michala Minora a Tomasza Tobolewského na Námestí Wolności. Ich kresba formátu 10 x 1,5 m spolu s ich ostatnou tvorbou bola vystavená v Baníckom múzeu. Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí 1. júna o 10.00 hod. bola v športovej hale MOSiR oficiálne otvorená Medzinárodná

súťaž v kresbe. Pre všetkých zúčastnených to bol nezabudnuteľný zážitok. Na ploche športovej haly začalo kresliť tisícdivo detí, študentov a dospelých v ôsmich kategóriách od 2 do 100 rokov, najmenšie formáty kresieb boli 50 x 70 cm. Organizátori zabezpečili veľké množstvo modelov a modeliek, ktoré pózovali pre účastníkov súťaže v dobovom oblečení, v rôznych kostýmoch, napríklad na motocykli alebo obrnenom transportéri. Počas kreslenia vystupovali štyri hudobné skupiny a tanečné formácie z mesta.“

Večer odštartovala vernisáž fotografií Petra Babku v najstaršom mestskom kine Roma maratón filmov o výtvarnom umení, ktorý trval až do skorých ranných hodín. Ako prvý bol premietnutý film Modigliani.

Na tretí deň sa trnavskí žiaci zúčastnili na vernisáži výstavy poľských výtvarníkov a 13. jazzovom festivale improvizovanej hudby. Posledný deň pobytu ukončili návštevou Banického skanzenu, kde mali možnosť v banickom oblečení v podzemí na vlastne koži skúsiť, v akých podmienkach pracovali baníci. Na záver prehliadky sa povozili na banickom vláčiku. Žiaci svojim hosťiteľom odovzdali darčeky a upomienkové predmety s motívmi mesta Trnava. -redakcia-

Letný sviatok divadla – Radničné hry

Jeden z kľúčových priestorov historického centra Trnavy – nádvorie radnice – od 2. do 4. júla patrí divadlu. Odohráva sa tu prvý trnavský divadelný festival pod holým nebom s príznačným názvom Radničné hry.

I keď podľa slov pracovníčky referátu kultúry mestského úradu Adriany Lančaričovej inšpiráciou pre zrod tohto podujatia boli bratislavské Shakespearove slávnosti, ktorých šiesty ročník sa odohrá v júli na hradnom nádvorí, náš festival nie je orientovaný iba na jedného autora a žáner. Na svoje si tu môžu prísť všetci od najmenších po seniorov, milovníci komediálnych žánrov i muzikálov a nebude chýbať ani štipka korenia s chuťou trpkosti a irónie. Najväčšími ťahákmi budú určite večerné predstavenia – Telenovela Karla Vosátka v podaní hercov bratislavského divadla GUnaGU, Teatro Wüstenrot s predstavením Z muzikálu do muzikálu a Magdou Pavelekovou a skvelá Zuzana Krónerová v monodráme Willyho Russela Shirley Valentine. Kolorit festivalových dní dotvoria živé sochy v centre mesta a maskérky, ktoré na požiadanie „premenia“ okoloidúcich na divadelné postavičky.

Vo svojom príhovore na úvod festivalového bulletinu objasňuje motiváciu magistrátu na usporiadanie podujatia tohto druhu v rámci kultúrneho leta aj primátor Trnavy Ing. Štefan Bošňák a zároveň naň pozýva všetkých Trnavčanov i návštevníkov mesta: „Hoci má Trnava silné divadelné zázemie, jedinečná atmosféra festivalu Divadelné inšpiratívne vystúpenia – nášho DIV-u, ktorému už tradične patria v našom meste sychravé novembrové dni, alebo ďalších pozoruhodných divadelných stretnutí v rámci prehliadok usporadúvaných Divadlom Jána Palárika, ostáva vždy uzavretá za múrmi divadla alebo synagógy. Kúzlo teplých letných dní a večerov nám však umožňuje uskutočniť podobný divadelný sviatok pod holým nebom a priblížiť tak divadelné umenie každému, kto prijme našu ponuku. Stačí len na chvíľu sa zastaviť, zadívať a započúvať. Programová ponuka napovedá, že to zastavenie bude stáť za to.“

-redakcia-

Program festivalu Radničné hry nájdete na zadnej strane obálky

Bradlan reprezentoval Trnavu vo Fínsku

Už viac ako 10 rokov uplynulo od vtedy, čo po prvýkrát predstúpila pred zbor zvučného mena a dlhoročných tradícií Mgr. art. Viera HOVANCOVÁ, vtedy študentka druhého ročníka Zborového dirigovania na VŠMU v Bratislave. Urobila tak na „vlastnú zodpovednosť“, pretože profesor hlavného predmetu Peter Hradil jej „dirigovanie štyridsiatich chlapov“ – toľko členov vtedy Bradlan mal – neodporučil, a začala s prípravou koncertného turné do Talianska.

Zbor a jeho dirigentka zožali úspech už v Taliansku a odvtedy vystúpili na nespočetnom množstve koncertov a vystúpení. Bradlan v poslednom desaťročí zaznamenal rozvoj hlasovej a technickej speváckej kultúry, ako aj pokrok v rýchlosti nácviaku nových skladieb. Získal niekoľko ocenení na medzinárodných speváckych súťažiach. Napríklad dve strieborné medaily na Medzinárodnej súťaži v Olomouci r. 1997, zlatú medailu na Medzinárodnej súťaži v Banskej Bystrici r. 2002, striebornú medailu v Námestove r. 2003 a dve bronzové medaily r. 2004.

K 75. výročiu naspievali Bradlanisti zatiaľ svoje prvé a jediné CD.

Po štátniciach odboru Teória hudby a odboru Zborové dirigovanie na VŠMU Mgr. art. Viera Hovancová nastúpila v novej divadelnej sezóne r. 2000 do Štátnej opery v B. Bystrici ako zbormajsterka. So zborom v B. Bystrici naštudovala množstvo diel, napr. od B. Smetanu Predaná nevesta, C. M. von Weber Čarostrelec, V. Bellini Puritáni, G. Bizet Carmen, C. Orff Catulli Carmina, J. Hayden Oratórium 7 slov Krista na kríži, W. A. Mozart Korunovačná, Requiem a i.

Vo februári 2001 založila výberový Komorný zbor Štátnej opery, zložený zo šestnástich členov, ktorý sa spolu s Bradlanom predstavil aj trnavskému publiku v malej sále Kultúrneho domu Tirnavia v júni r. 2001.

Aj keď je Bystrica od Trnavy vzdialená na tri hodiny cesty autobusom, dirigentka „svojich mužov“ neopustila.

Nikto však netuší, čo spojenie profesionálnej dráhy hlavnej zbormajsterky v ope-re so súčasným postom dirigentky a umeleckej vedúcej Bradlanu vyžadovalo. O 13. hodine sa končila skúška profesionálneho zboru v B. Bystrici a o 17. hodine sa začínala skúška Bradlanu v Trnave. Čas na oddych bol hádam len v autobuse – do skorých ranných hodín. Dlhoročný člen zboru Karol Pretenhofer vtedy poznamenal: „To nie je koníček, ale konisko“.

Mnohí zbor už opustili, podobne ako Karol Pretenhofer, a teraz spievajú niekde v speváckom nebi, ale myšlienka šírenia krásy a sily umeleckého prejavu mužské-

ho zboru pretrváva v Trnave už 77 rokov. A vďaka novým, mladým členom tu bude Bradlan ešte ďalšie desaťročia.

Práve prednedávnom – po 10 a pol ročnej spolupráci s dirigentkou Mgr. art. Vierou Hovancovou, sa Bradlan vrátil z neobyčajne úspešného turné vo Fínsku. Zázjazd finančne podporilo Mesto Trnava, Trnavský samosprávny kraj, Javys, VÚJE, Timex-Q, Karavela, Prvá stavebná sporiteľňa, Technex mont a i.

Vitalitu a temperament dvadsiatich štyroch členov zboru, momentálne vo veku od 26 do 80 rokov, obdivovalo publikum vo vypredanom Kostole sv. Vavrinca a v Spoločenskej hale Kultúrneho domu v Tervakoski. Bradlan sa predstavil náročnými skladbami predovšetkým slovenských skladateľov. Nasledovali neopakovateľné zážitky, prehliadky miest Helsinki, Tervakoski, biele noci, finske sauny, neobyčajne srdečné prijatie Mužským speváckym zborom Tervakoski mieskuoro a fínskymi divákmi.

Zázjazdu sa so zdravotných dôvodov nemohli zúčastniť páni, ktorí sú oporou svojich hlasových skupín: Duran, Kupec, Blesák, Zlatohlávek...

Mužskému speváckemu zboru Bradlan želáme ešte množstvo podobne úspešných zázjazdov, na ktorých budú reprezentovať mesto Trnava.

-redakcia-

Trnavu navštívia slovanskí jazykovedci

Konferencia o kazateľskej tvorbe 19. storočia na Trnavskej univerzite bude mať pokračovanie

Vedúci Katedry slovenského jazyka a literatúry PdF René Bilík ocenil, že sa akademická pôda Trnavskej univerzity stáva významným centrom konferencií jazykového a literárneho výskumu, a má aj širší spoločenský kontext.

Nestáva sa často, aby stretnutie odborníkov malo o dimenziu navyše – a to presah do niekoľkých odborov. O to viac, keď diskusia zástupcov rôznych odborov a konfesií prinesie nové skutočnosti a posunie problematiku o krok vpred. O konferencii Slovenská kazateľská tvorba 19. storočia v dejinných súvislostiach a spoločenskom kontexte obdobia, na ktorej sa stretli rôznorodé literárnovedné, jazykovedné a teologické osobnosti, to možno istotne povedať.

Zorganizovala ju pred časom Katedra slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity s podporou trnavskej samosprávy. Aj vďaka Spolku svätého Vojtecha v Trnave je konferencia zdokumentovaná v podobe vedeckého zborníka (Slovenská kazateľ-

ská tvorba 19. storočia. Ed. J. Hladký, E. Krasnovská. Trnava: Spolok sv. Vojtecha – Katedra slovenského jazyka a literatúry PdF TU, 2006). A podobne ako zvukový dokument Slovenského rozhlasu odvysielaný v cykle Hudba – život – viera predstavuje rôzne pohľady na literárne, jazykové a cirkevné témy na pozadí spoločensko-politických udalostí.

Na konferencii odznelo viac ako päťdesiat príspevkov. Zostavovatelia dokumentu a konferencie Elena Krasnovská a Juraj Hladký pripomenuli, že stretnutie má ambíciu nielen sumarizovať zistené skutočnosti a ukázať ich v nových súvislostiach, ale najmä odhaľovať nepoznané. Zdôraznili aj nadväznosť stretnutia na základné výskumy kazateľskej tvorby na Slovensku v 19. storočí napríklad v archívoch evanjelických cirkevných zborov v Trnave, Myjave, ale aj v Slovenskej národnej knižnici v Martine a Univerzitnej knižnici v Bratislave, a tiež vo farnostiach. Naši aj najvýznamnejšie nové pramenné informácie. Tému rozdelili na štyri relatívne samostatné celky – jazyk a literatúru, teológiu, (literárnu) históriu a knihovedu, pričom každý z nich sa venuje slovenským kresťanským konfesiam aj z hľadiska ich významu v slovenskej kultúre.

Z informácii zo zborníka vyplýva, že predstavitelia evanjelického vierovyznania boli najmä v 19. storočí výraznými formovateľmi slovenského kultúrneho života a keďže boli zväčša kňazmi, kazateľská tvorba ovplyvňovala ich tvorbu umeleckú a publicistickú, a naopak. No ani katolícki predstavitelia nezaostávali. Organizátori konferencie Juraj Hladký a Elena Krasnovská pripravili preto základný výskum pramennej literatúry v Diecéznej knižnici v Nitre, ale aj v Spolku svätého Vojtecha v Trnave. J. Hladký skúmal vývin etnických a obyvateľských mien v slovenských prekladoch Biblie a v kazateľskej tvorbe 19. storočia, E. Krasnovská sa zamerala na kodifikáciu a normu jazyka v kazateľskej tvorbe spomínaného obdobia. Spomeňme napríklad aj príspevok ďalšieho „trnavského“ autora, a to grafickú stránku Palkovičovej úpravy bernolákovskej slovenčiny od Lubomíra Rendára.

Na konferencii o kazateľskej literatúre sa odborníci venovali aj oblasti, ktorá žila napohľad zväčša samostatne – popri literárnej vede či jazykovede. Proces dokumentovania a uchovávanía vzácných kazateľských textov prináša takmer vždy niečo nové. Kazateľská tvorba spomínaného obdobia bola rozsiahla a zameranie literárnej vedy, či jazykovedy sa jej doteraz nevenovalo komplexne, teda tak, aby bola celá dôkladne zmapovaná. Aj konferencia na Trnavskej univerzite mnohé osobnosti a kontexty ich tvorby načrtla a otvorila témy, ktoré boli často neprávom zabudnuté. Klára Mészárosová sa napríklad venovala slovenským rukopisným kázňovým textom z fondov Univerzitnej knižnice v Bratislave. Eva Augustínová zo Slovenskej národnej knižnice v Martine sa zamerala na tlačенú katolícku kázňovú tvorbu tohto obdobia, a pod.

Z príspevkov konferencie sme vybrali len zlomok z tých, ktoré zaujali, no záujem o spomínanú problematiku načrtnol, že kázňová tvorba má v sebe veľkú silu obsahu, a teda možnosť skúmania z rôznych pohľadov. Jeho spoločenský účinok bez adekvátnej formy by bol značne oslabený. Uvedomovali si to nielen kazatelia v 19. storočí, ale aj organizátori konferencie na Trnavskej univerzite. A svedčí o tom nielen široká diskusia odborníkov, ktorá taktodostala do popredia aj širší kontext. Predovšetkým úlohu mapovať slovenskú históriu a odhaľovať v nej to, čo nás môže v Európskej únii reprezentovať najmä špecifikom slovenskosti.

Na spomínané stretnutie nadviaže na Trnavskej univerzite v septembri medzinárodné stretnutie jazykovedcov, ktorí sa zaoberajú výskumom názvov vlastných mien – onomastikou. Nadväzuje na staršie konferencie a jazykovedcov z Trnavskej univerzity pozývajú aj na medzinárodné stretnutia podobného charakteru. Pred niekoľkými týždňami sa vrátili z medzinárodnej konferencie v Kyjeve a v septembri

sa zúčastnili na konferencii na Kryme. Pozvanie na 17. slovenskú onomastickú konferenciu prijalo asi šesťdesiat významných vedcov najmä z Ukrajiny, Poľska, Ruska, Bieloruska, Maďarska a Čiech, čiže Trnava bude na niekoľko dní prostredníčkou medzi západnými a východnými Slovanmi. „Tento akcent je dôležitý – príde napríklad Sergej Nikitin z Lomonosovovej univerzity v Moskve alebo Viktor Petrovič Šulhač, riaditeľ onomastického oddelenia Národnej akadémie vied Ukrajiny, ale aj Milan Harvalík, riaditeľ onomastického oddelenia Českej akadémie vied. Závažný referát prednesie Vincent Blanár, priekopník modernej slovenskej onomastiky. Okrem výkladu príspevkov z oblasti slovensko-slovenských jazykových vzťahov hostia avizovali záujem o detailnú prehliadku pokladov trnavskej histórie,“ dodal organizátor jesenného stretnutia Juraj Hladký.

Martin JURČO, foto: -lr-

Slávnostné vyradenie vládnucej triedy

Bolo to začiatkom sedemdesiatych rokov minulého storočia, keď mi koncom júna zavola vedúci kapely Súzvuk, učiteľ telocviku, bubeník a priateľ Jano Antolík. Vraj, či by som si s ním nechcel zahrať na basu v reštaurácii Spartak na slávnostnom vyradení učňov strojárskych Šmeralových závodov v Trnave. Dnes by si niekto možno myslel, že vyradenie učňov z učňovského pomeru je vlastne ich vyhodenie. Opak bol vtedy pravdou. Slávnostné vyradenie sa organizovalo pre učňov, ktorí v časoch reálneho socializmu a normalizácie úspešne ukončili učebný pomer. A to bola vždy paráda. Súhlasil som.

Spartak bola vtedy vychýrená reštaurácia, kde okrem hostí chodili ešte aj svetoznámi trnavskí futbalisti „Bílí Andelé“, niekoľkonásobní majstri ČSSR (dnes je tam reštaurácia s ázijskou kuchyňou), a naproti, cez hlavnú cestu na Nitru, bol Mechanizačno-dopravný závod (MDZ), ktorý patril Pozemným stavbám Trnava.

Keď sa adepti vyradovania, stranícke honorability a muzikanti skupiny Súzvuk schádzali na parkovisku pred reštauráciou Spartak, vrátnik MDZ-ty, Janko N., v modrých montérkach a gumených čizmách fajčil cigaretu Detvu pri bráne vrátnice a všetko sledoval tvrdým pohľadom spod vojenskej čapice.

Úvod vyradenia učňov v Spartaku bol veľkolepý. Po prípitku vstal predseda celozávodného výboru komunistickej strany Šmeralových závodov a zdôraznil, že slávnostným vyradením sa učni, ktorí boli zatiaľ zálohou vládnucej robotníckej triedy, stanú jej neoddeliteľnou súčasťou a budú vládnuť tiež. Triedny učiteľ učňov vyzval, aby svoje nadobudnuté vedomosti dali plne do služieb budovania rozvinutého socializmu a našej vlasti.

Medzi učňami boli aj dve učnice. Keď triedny skončil, jedna z nich sa poďakovala všetkým honorabilitám, učiteľom a majstrom, ktorí sa zaslúžili o to, že dnes môžu byť slávnostne vyradení.

Druhá zarecitovala báseň od P. O. Hviezdoslava – „Ó, mládež naša, tys' držiteľkou rána, šafárom šťastlivým...“

Po obrovskom potlesku a odovzdaní kytíc začal Súzvuk hrať. Učni si potajme so sebou priniesli aj nejaké flaštičky, aby si dodali guráž, keď vyzvú učnice do tanca. Boli iba dve a na každú pripadalo 13,5 učňa. Tento pomer trval až do chvíle, keď sa s jednou začal vážne baviť majster odborného výcviku František. Bolo už takmer desať

hodín večer, učítelia s politickými predstaviteľmi dávno odišli a jediným človekom zodpovedným za ďalší priebeh slávnosti vyradenia učňov sa stal majster František. Ten, aby zachránil situáciu, obetoval sa a šiel príkladom. Jediný tancoval s učnicou a kričal na učňov, aby sa pridali. Tí však ešte stále nemali „pod čapicou“ dosť guráže, a ani im asi nebolo celkom jasné, ako to majú po technickej stránke zrealizovať, lebo pomer počtu učňov k počtu učníc bez tanečného partnera sa po majstrovom zásahu dramaticky zmenil k horšiemu.

Po sóle pre majstra a učnicu nasledovala pitná prestávka pre hudobníkov. Napätie a dym v miestnosti sa dali krájať, keď sa v nej ako hrom z jasného neba objavil vrátnik Janko z MDZ-ty. Usmieval sa, fajčil, vrávoral, cirokovú metlu pod pazuchou a v rukách dve plechové, vrchovato naplnené vedrá. Boli v nich dnes už kuriózne dobové výrobky ako napríklad cigarety značky Bystrica – á 1,60,- Kčs za krabičku, cigarety Detvy – á 1,- Kčs za krabičku, žuvačky, tabak do fajky značky Taras Bulba, zubné pasty Erilex, kefy na zuby, pívá Trnavan, samohonka a krabičky zápaliak, na ktorých boli vyobrazení milicionári z februára 1948, ale aj voda po holení, kondómy, žiletky a mydlá so značkami, ktorým sa, možno vďaka nostalgii za socíkom a dobrému marketingu firiem, podarilo prežiť aj v súkoliach zúriaceho trhového mechanizmu.

Janko potom všetko to bohatstvo rozložil aj s cenovkami na tanečnom placi pred kapelou a chcel začať predávať. V tom momente začala kapela hrať skladbu Do kopca liezť je nezmyslom a Janko sa rozhodol, že ešte pred predajom aj on povzbudí učňov k tancu. Privínil si metlu na hrud' a začal predvádzať neuveriteľné tanečné kreácie, ktoré pripomínali niečo medzi padúcnicou a vítaním slnovratu. Po niekoľkých pádoch metlového tanečníka, ku ktorým výrazne prispel pohotovostný šofér Škody 1203 prezývaný Gaštan, však učni vrátnika Janka s veľkým revom vyštípali zo Spartaka a vyhodili za ním na parkovisko i vedrá s tovarom a metlu. Prezieravo si ponechali iba fľaše vodky a pívá, ktoré ukryli za veľkým bubnom.

Epizóda s Jankom všetkých ohromne rozjarila, ba priam „rozjančila“. Pár učňov sa začalo biť v roku jedálne a ďalší dorážali na majstra Františka, ktorý sa snažil tancovať s okupovanou učnicou „sľaďák“ a jednou rukou a občas aj nohou odrážal votrelcov.

Väčšina vyradených učňov však už v tom čase operovala v Bulharskej ulici za Spartakom, odkiaľ sa ozývali napínavé zvuky. Bubeník Antolík zo Súzvuku využil narastajúcu anarchiu a vyhlásil, že ako pedagóg nemôže pripustiť pokračovanie hudobnej produkcie pre demoralizovanú spoločnosť. Že Súzvuk pre nich nemieni hrať, lebo by sa mohol dostať do situácie, ktorá by ohrozila jeho popularitu. Málokto však tušil, že už stihol zinkasovať honorár. Než sa učni, učnice a majster František spamätali, Súzvuk mal naloženú aparatúru aj s vrátnikovými vodkami v 1203-ke. Gaštan naštartoval a na parkovisku pred Spartakom sa strhla mela, ktorá mala zabrániť odjazdu auta. Márne sa majster odborného výcviku rozčuľoval, že Súzvuk musí hrať ďalej, aj keby sekery padali, autu sa podarilo uniknúť.

V správe o vyradení učňov, ktorú potom napísal majster František vedeniu Šmeralových závodov, sa spomínalo, že akcia naplnila ideové, kultúrne a spoločenské poslanie pri štarte mladých ľudí do života. Ján Antolík emigroval krátko potom aj s rodinou do USA, kde žije dodnes. S Gaštanom sa občas stretnem v meste. O vrátnikovi Jankovi, ktorý pre učňov zabezpečil nezabudnuteľný, jedinečný a špičkový program, nemám už roky žiadne informácie.

Z výsledkového servisu

Viktória Gyürüsiová zo Slávie Trnava kráľovnou slovenskej športovej gymnastiky

MEMORIÁL DUŠANA SVATÉHO – Fakultná nemocnica Trnava vyhrala trinásť dejstvo medzinárodného turnaja vo volejbale miešaných družstiev v Trnave, O memoriál Dušana Svatého. Pamiatku bývalého popredného trnavského volejbalistu, ktorého zákerná choroba predčasne vytrhla zo športových radov, si uctil tucet tímov. Podujatie aj tentoraz spestrila účasť dvoch zahraničných kolektívov, TJ Sokol Trnava pri Zlíne obsadil štvrtú priečku a talianske Neviano finišovalo šieste. Spomienkové smeče duneli pod strechou Mestskej športovej haly zásluhou sídliskovej TJ Elán z Linčianskej, ktorej predsedá Mgr. Marian Rozložník (člen mestskej rady).

PENALTOVÝ KRÁĽ – Deň otvorených dverí Mestského futbalového štadióna Antona Malatinského 2007 spestril štvrtý ročník benefičnej konfrontácie v strieľaní pokutových kopov. Prihlásilo sa naň úctyhodných 281 súťažiacich (112 mužov, 79 dorastencov, 80 žiakov a 10 žien). Víťazné ceny si odniesla štvorica Boris Vostrel, Dávid Blažo (pred rokom vyhral kategóriu žiakov), Egídus Ševčík a Lucia Michalčíková. Hlavnú farchu technickej realizácie Penaltového kráľa niesol neinvestičný fond Budúcnosť deťom, pod predsedníckou taktovkou Juraja Henischa.

POHÁR STAROBYLEJ TRNAVY DO SLOVINSKA – Mestská športová hala privítala v 20. ročníku trnavského Gym-festivalu 49 pretekárov z Česka, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rumunska, Slovinska, Turecka a SR. Súčasťou dvojdnového programu bol 39. ročník Pohára starobylej Trnavy. Patronát nad najstaršou gymnastickou súťažou na Slovensku malo Mesto Trnava. Previerka dvojčlenných družstiev starších žiačok sa stala korisťou tandemu Teja Belaková – Fiona Novaková zo Slovinska. Medzinárodné majstrovstvá SR žien vyhrala 15-ročná obhajkyňa vlašajšieho primátu Dorina Böczögöová z Maďarska (navyššie nenašla premožiteľku vo finále preskoku, prostných a bradiel). Najlepšia Slovenka, Viktória Gyürüsiová z usporiadajúceho KGŠ Slávia, skončila siedma. Zároveň získala domáci majstrovský titul. V gymnastickom rozlete ju nepribrzdila ani trojnásobná zlomenina nohy. Aj ďalšie dve medaily si vybojovali členky trnavského klubu, zverenky reprezentačnej trénerky Kataríny Krekáňovej: striebro Natália Pauličková a bronz Mária Homolová.

VÍŤAZNÁ TROFEJ ZOSTALA DOMA – Areál zdravia v trnavskej štvrti Modranka šestnásť raz patril aktérom medzinárodného futbalového turnaja O pohár primátora mesta. Išlo o súperenie pracovníkov mestských polícií a mestských úradov. Z rúk trnavského viceprimátora Ing. Vladimíra Butka prevzal putovnú trofej domáci kolektív. V rozhodujúcom súboji Trnavčania odsunuli na druhú pozíciu partnerov z Hodonína. Svoj juhomoravský celok prišiel povzbudiť i hodonínsky starosta Dr. Lubor Šimeček. Z minuloročného piedestálu sa sklzála na tretí stupeňok družina partnerského poľského mesta Zabrze. Viedol ju Andrzej Kobialka. Usporiadateľský výbor dirigoval Mgr. Igor Keleši, náčelník trnavskej MsP, ktorý stojí pri kormidle tohto zápolenia od úvodného ročníka.

Športové jubileá v júli

Trnava Cup 2007 vo futbale starších dorastencov za účasti štyroch krajín

■ **TROJUHLNÍK S OBRÁTKOU NA KOPÁNKE** – Každoročne na prahu leta, keď žatevné lány Trnavskej tabule oťarchavejú novým chlebom, si dáva randevú na trati Špačince – Trnava a späť početný bežecký pelotón. Bez prestávky sa tak deje od r. 1978. Špačinský trojuholník (10,65 km) oslávi svoj tridsiaty diel v sobotu 7. júla. Jedno z najkrajších bežeckých podujatí na západnom Slovensku privíta o 17. h atlétov, no dvere nepríbunú ani pred kondičnými a rekreačnými ctiteľmi pravidelných pohybových aktivít v maratónkach. Široká rodina trnavských vytrvalcov doteraz vždy patrila k najpočetnejším. A pri zápise tridsiatin? Mužov rozdelia do piatich, ženy do troch vekových kategórií. Okrem finančných odmien je pripravená pestrá pretekárska tombola. Mesto Trnava už tradične zabezpečí privítanie medzinárodného pelotónu na trnavskej obrátke. Čelo pretekárskeho poľa dosiahne koniec Kopánky (križovatka Krupskej, Špačinskej a Malženickej cesty) približne o 17.15 h.

■ **TRNAVA CUP** – Azda najkvalitnejší letný futbalový turnaj starších dorastencov na Slovensku čaká 21. a 22. júla osem pozvaných klubov zo štyroch štátov. Taktovku prípravného štábu 10. ročníka Trnava Cupu drží v rukách Peter Moravčík. Podľa slov šéfa jubilejného sviatku futbalových talentov, do A-skupiny zaradia Górník Zabrze (Poľsko), trnavské celky FC Spartak, FK Lokomotíva a v tomto turnaji debutujúci výber Smolenskej oblasti (Rusko). B-skupinu budú tvoriť lanskí víťazi z 1. FC Slovácko, ďalej AAC Sparta Trenčín, FK ZTS Dubnica n. V. a ViOn Zlaté Moravce. Úvodný výkop príde na rad v sobotu o deviatej, podobne i o deň neskôr. Dvojdňový maratón na sídlisku Družba ponúkne divákovi dvadsaťzápasovú nádielku. Finálovú tajničku turnajovej križovky začne najlepšie duo lúštiť v nedeľu, hodinu po pravom poludní. Vstup priaznivcov do mestského areálu na Ulici Juraja Slottu bude zdarma.

■ **VELKÁ CENA CYRILA OREŠANSKÉHO** – Národné strelecké centrum v trnavských Štrkoch je v tomto období v plnej permanencii. Do kalendára významných akcií sa radí aj Veľká cena Cyrila Orešanského, už roky neodmysliteľnej postavy slovenského streleckého diania. Do povedomia priaznivcov tohto olympijského športu vošiel ako popredný pretekár a obetavý organizátor. Trnavčan so zelenečskými koreňmi desiaty raz sa chystá dekorovať víťazov svojej súťaže v troch brokových disciplínach (trap, skeet, double trap). Poprední strelci si to rozdadajú na štrkovskej strelnici od 27. do 29. júla, začínajúc o desiatej hodine.

■ **TELEGRAFICKÝ Z ĎALŠÍCH POZVÁNOK** – Trnavský športový víkend na prelome júna a júla sa nesie v znamení dráhového golfu. V nedeľu 1. júla, od deviatej približne do pätnástej hodiny, vyvrcholí v Národnom minigolfovom centre na sídlisku Družba (MŠA Lokomotíva) siedme kolo 1. celoštátnej ligy miešaných družstiev. V sedemčlennej súpiske figurujú aj dva trnavské kluby (ŠK Adara 2000 – obhajca majstrovského titulu, KDG Slávia). A napokon pozvánka na tri kolá Trnavskej cyklistickej ligy Generali 2007. Tento mesiac rozdelia body v stredu 11., 18. a 25., vždy o 17. h. Podrobnejšie informácie si záujemcovia môžu vyžiadať v mestskom úrade (referát telesnej kultúry a športu, tel. 32 36 129).

Zdravé opaľovanie dnes neexistuje

Potreba ochrany pred slnečnými lúčmi je dostatočne známa. V poslednej dobe prichádzajú upozornenia o potrebe zvýšenej ochrany detí pred slnkom. Dôvodom je skutočnosť, že ak sa dieťa spáli na slnku, má v budúcnosti väčšie riziko vzniku kožných nádorov. Dokázaná bola súvislosť medzi vznikom kožnej rakoviny a vystavením sa slnečnému žiareniu v detstve, hlavne v prvých desiatich rokoch života. Do troch rokov sa priamy pobyt detí na slnku neodporúča.

Koža má svoju „pamäť“. Opakované intenzívne opaľovanie spôsobuje predčasné starnutie pokožky a tvorbu vrások, môže byť podnetom pre vznik kožných nádorov. Za najnebezpečnejšie sa považuje „spálenie“ kože, ale riskantné je už jej mierne začervenanie.

Pobytu na slnku sa vyhýbame v čase najintenzívnejšieho pôsobenia slnečných lúčov medzi 11. až 15. hodinou, vyhľadávame chládok, používame vhodné opaľovacie krémy, nosíme tričko, klobúk a slnečné okuliare. Dodržiavame pitný režim.

prof. MUDr. Bohumil CHMELÍK, PhD.

Súťaž: recepty zeleninových jedál

Kancelária Zdravé mesto Trnava v spolupráci s Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity vyhlásili III. ročník súťaže Recepty zeleninových (bezmäsitých) jedál – Dni zdravia 2007. Cieľom súťaže je obohatiť jedálny lístok Trnavčanov o menej známe jedlá zo zeleniny a ovocia.

Výhercovia tohtoročnej súťaže boli vyhlásení po uzávierke tohto vydania na Dňoch zdravia. Víťazné recepty začneme uverejňovať v augustovom vydaní Noviniek z radnice. Recepty, ktoré vám na nasledujúcich riadkoch ponúkame, sú z archívu kancelárie Zdravé mesto Trnava.

■ Krémová zelerová polievka

Potrebuje: Približne rovnaké množstvo zeleru a zemiakov, mladý hrášok, kukuricu a mrkvu – môžu byť aj mrazené, cibuľu, cesnak, čierne korenie, olivový olej, morskú soľ, sušený majorán, v sezóne môžeme pridať aj iné čerstvé bylinky podľa chuti – petržlenovú vňať, vňaťový zeler, ligurček, šalviu, mäta, zelenú vňaťovú cibuľku, pažítka, ap.

Príprava: Na olivovom oleji osmažíme do sklovita nadrobno nakrájanú cibuľu, pridáme na kocky nakrájaný zeler a zemiaky, cesnak podľa chuti, zalejeme primeraným množstvom vriacej vody, osolíme a krátko povaríme – len kým zelenina zmäkne. Uvarenú zeleninu rozmixujeme na krémovú konzistenciu, pridáme uvarený hrášok, kukuricu a na malé kocky nakrájanú mrkvu aj s vývarom, premiešame a už ďalej nevaríme. Na záver okoreníme mletým čiernym korením, majoránom a posekanými čerstvými bylinami. Polievku môžeme pripraviť aj bez hrášku, kukurice a mrkvky a servírovať ju s nasucho opečenými kocôčkami celozrnného pečiva pokvapkanými na záver olivovým olejom. Podobným spôsobom môžeme pripraviť aj krémovú karfiolovú polievku, ale v tejto kombinácii vynecháme cesnak.

■ Karfiol s jogurtovou zálievkou

Potrebuje: Karfiol, biely jogurt so zníženým obsahom tuku, cibuľku – najlepšie mladú s vňaťou, cesnak, 2 – 3 lyžice olivového oleja, morskú soľ, med, čerstvo zomleté čierne korenie, 2 – 3 lyžičky horčice, čerstvé bylinky podľa chuti, najmä však kôpor, bazalku, petržlenovú a zelerovú vňať, ligurček, pažitku, ap.

Príprava: Jogurt premiešame s nadrobno nasekanou cibuľkou a čerstvými bylinkami, roztláčeným cesnakom, olivovým olejom, dochutíme soľou, čiernym korením, horčicou a výslednú kompozíciu zjemníme podľa chuti medom. Uvarený karfiol rozoberieme na ružičky a podávame s jogurtovou zálievkou a dusenými novými zemiakmi.

ZDRAVÉ MESTO Trnava

Spotrebiteľia – trvajte na svojich právach!

V dnešnej rubrike sme pre vás pripravili zopár informácií významných v oblasti pre ochranu spotrebiteľa a zákonom ustanovených oprávnení spotrebiteľov.

■ Prevádzkarňou sa rozumie priestor, v ktorom sa uskutočňuje určitá podnikateľská činnosť. Prevádzkareň musí byť označená obchodným menom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť názov prevádzkarne alebo iné rozlišujúce označenie.

■ Predávajúci je povinný prevádzkareň zvonku viditeľne označiť údajmi podľa osobitného predpisu, prípadne aj symbolom alebo uvedením hlavnej skupiny predávaných výrobkov alebo poskytovaných služieb. Tieto povinnosti sa vzťahujú aj na predaj tovaru a poskytovanie služieb mimo prevádzkarne.

■ Na vhodnom a trvale viditeľnom mieste prevádzkarne musí byť uvedené:

- a) obchodné meno a sídlo,
- b) meno a priezvisko osoby zodpovednej za činnosť prevádzkarne,
- c) prevádzková doba určená pre spotrebiteľa,
- d) kategória, skupina a trieda pohostinských prevádzkarní a ubytovacích zariadení.

■ Pri dočasnom uzavretí prevádzkarne je predávajúci povinný na mieste, kde je uvedená prevádzková doba, označiť začiatok a koniec uzavretia, a to najneskôr 24 hodín pred dočasným uzavretím prevádzkarne za predpokladu, že prevádzkareň bude uzavretá dlhšie ako jeden deň. Pri zrušení prevádzkarne je predávajúci povinný písomne informovať najneskôr sedem dní pred zrušením prevádzkarne miestne príslušný obvodný úrad a obec o tom, kde a kto je povinný vyrovať prípadné záväzky.

■ Každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v dobrej kvalite, na vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov, ako aj na náhradu škody.

■ V prípade podozrenia spotrebiteľa na porušovanie zákona o ochrane spotrebiteľa je možné podať podnet na prešetrenie na obchodnú inšpekciu

■ Inšpektorát SOI pre Trnavský kraj, Trhová 2, 917 01 Trnava 1, odbor technickej kontroly výrobkov a ochrany spotrebiteľa, tel. č.: 033/5512 656, fax č.: 033/5512 656, e-mail: tt@soi.sk

■ Prípadne, ak máte akékoľvek otázky z oblasti ochrany spotrebiteľa alebo sa chcete poradiť pri obhajobe svojich spotrebiteľských práv, môžete sa obrátiť na Združenie slovenských spotrebiteľov: spotrebiteľia@gmail.com

So spotrebiteľským pozdravom Slušne a spravodlivo!

Spracovala PhDr. Marcela Šulganová, MsÚ – referát obchodu a služieb

Pravidlá parkovania predajcov na jarmoku

Každý účastník – predajca počas Tradičného trnavského jarmoku 2007 je povinný mať pri vjazde do jarmočiska kartu, oprávňujúcu na vjazd do jarmočiska.

V zmysle VZN č. 222 o miestnych daniach v znení neskorších predpisov je možné pre účastníkov – predajcov TTJ 2007 vystaviť jednorazovú parkovaciu kartu na dočasné parkovanie na vyhradených priestoroch verejného priestranstva v centrálnej mestskej zóne v dobe konania Tradičného trnavského jarmoku v hodnote 200 Sk, ktorá zároveň slúži aj ako povolenie na vjazd do jarmočiska v čase vyznačenom na karte.

Bez poplatku je možné vystaviť kartu oprávňujúcu na vjazd do jarmočiska v čase vyznačenom na parkovacej karte, avšak táto neslúži ako parkovacia karta. V takomto prípade je potrebné zaplatiť si poplatok za dočasné parkovanie na vyhradenom priestore verejného priestranstva.

Paušálna daň za dočasné parkovanie na vyhradenom priestore verejného priestranstva v dobe konania TTJ 2007 je pre osobné motorové vozidlo 50 Sk/deň a pre autobusy je 200 Sk na deň. Tieto karty oprávňujú ich držiteľov parkovať na verejných priestranstvách v meste Trnava vyhradených na dočasné parkovanie vozidiel.

Karta neoprávňuje zastaviť alebo stáť, kde je to zákonom č. 315/1996 Z.z. zakázané. Sú to najmä chodníky, dopravné tiene, prechody, vyhradené státie, zásobovacie miesta, invalidné parkovacie miesta, atď..

Umiestnenie vozidla, resp. príviesného vozíka predajcu v lokalite jarmočiska je zakázané, okrem tých, ktorí majú vydané platné povolenie na tento účel.

Prázdninové školské dvory

■ Základná škola na Atómovej ulici

2. – 22. júla 8.00 – 14.00 h, 17.00 – 21.00 h

6. – 31. augusta 8.00 – 14.00 h, 17.00 – 21.00 h

sobota – nedeľa 8.00 – 11.00 h, 17.00 – 21.00 h

futbal, basketbal, hádzaná, internet, netradičné aktivity s DOMKOU

tel. č.: 550 14 91

■ Základná škola na Vančurovej ulici

2. – 15. júla 8.30 – 12.00 h

16. – 31. augusta 8.30 – 12.00 h

virtuálna škola – 2 počítačové miestnosti,

letná škola digitálnej fotografie

16. júla – 15. augusta 9.00 – 12.00 h

stolný tenis, telocvičňa

tel. č.: 551 50 17

■ ZŠ na Nám. Slov. učeného tovarišstva

2. júla – 31. augusta 9.00 – 17.00 h

basketbal, hádzaná, atletika, futbal, spoločenské hry

tel. č.: 544 68 95

■ Základná škola na Ulici J. Bottu

2. – 31. júla 9.00 – 14.00 h

futbal, basketbal, hádzaná, telocvičňa, spoločenská miestnosť, tel. č.: 552 10 40

■ Základná škola na Gorkého ulici

2. júla – 31. augusta 8.00 – 14.00 h, 17.00 – 21.00 h

sobota – nedeľa 8.00 – 11.00 h, 17.00 – 21.00 h
telocvičňa, spoločenská, počítačová učebňa, knižnica, školská kuchynka, netradičné aktivity s Tulipáncami, tel. č.: 553 61 07

■ Základná škola na Ulici K. Mahra

3. júla – 31. augusta 8.00 – 15.00 h

tenis, futbal, atletika, umelá trávnatá

plocha, počítačová učebňa
tel. č.: 552 11 74

■ **Základná škola na Ulici A. Kubinu**

2. júla – 24. augusta 9.00 – 14.00 h
futbal, stolný tenis, atletika
každú stredu od 4. júla do 22. augusta od
9.00 do 14.00 h počítačová učebňa
tel. č.: 554 52 31

■ **ZŠ s MŠ na Ulici I. Krasku**

2. – 31. júla 9.00 – 13.00 h
športoviská, spoločenská miestnosť
tel. č.: 554 30 49

■ **Základná škola na Spartakovej ulici**

2. – 31. júla 9.00 – 14.00 h

stolný tenis, futbal, basketbal, hádzaná
tel. č.: 550 14 12

■ **Kalokagatia – Centrum voľného času**

2. júla – 31. augusta 8.00 – 16.00 h
futbalové zápasy, vybíjaná, mestské
tábory, počítačová učebňa
tel. č.: 551 11 93

*Info: Mgr. M. Schmidt, MsÚ v Trnave,
tel. č.: 3236 129*

**Na ZŠ Gorkého a Atómovej sú prázdninové
dvory otvorené až do 21.00 h v rámci pi-
lotného projektu mesta Trnava sprístup-
ňovania školských športovísk verejnosti.**

Kalokagatia – Centrum voľného času

■ **PRÍMESTSKÉ LETNÉ TÁBORY**

9. – 13. júla Hurá prázdniny
16. – 20. júla Tajomstvá starých hradov
23. – 27. júla Rytieri
30. júla – 3. augusta Čarodejnica škola
6. – 10. augusta Tábor zálesákov
13. do 17. augusta Čarodejnica škola
20. – 24. augusta Tajomstvá starých hradov

Cena jedného týždňa je 700 Sk. V tejto
cene nie je zahrnutá strava. Do táborov

môžu rodičia prihlásiť deti aj v priebehu
prázdnin – minimálne týždeň pred zača-
tím turnusu.

■ **Futbalový turnaj trnavských ulič-
ných družstiev**

začiatok 9. júla

*Informácie: Kalokagatia – Centrum voľného
času, Strelecká 1, kalokagatia@post.sk
cvc.trnava.sk, tel. 5511193*

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

PRÁZDNINOVÝ SUPERKLUB 2007

15. ROČNÍK

**Téma: Spoznávanie histórie, tradícií, zblížovanie sa detí so svojimi starými rodičmi.
Súťaže, tvorivé dielne, výlety, stretnutia so zaujímavými ľuďmi vždy v stredu od
10.00 do 12.00 h v oddelení pre deti. Vstup na platný čitateľský preukaz.**

■ **4. júla**

KNIŽKA NA PRÁZDNINY

Soňa Valentová: Psík Ari

Hostia: Soňa Valentová a Milka Tiršelová

■ **18. júla**

**Babička a dedko na môj pozdrav čakajú,
moje rúčky ho už hotujú...**

tvorivá dielňa

■ **11. júla**

AKÉ RIADY POUŽÍVALI STARÉ MAMY?

rozprávanie a návšteva Západoslovenské-
ho múzea

■ **25. júla**

SLOVENSKÉ MAMIČKY A ICH PESNIČKY

súťaž v speve

■ **17. júla o 10.00 h**

KNIŽNÝ LEKÁR

Ako sa opravujú a reštaurujú

„choré“ knihy

Host: Oksana Lukomska zo združenia
umelcov BonArt

oddelenie pre deti

**Výpožičný čas počas letných mesiacov
júl – august 2007**

HLAVNÁ BUDOVA, RÁZUSOVA 1

pondelok 8.00 – 18.00

utorok – piatok 8.00 – 16.00

sobota 8.00 – 12.00

študovňa a oddelenie pre deti v sobotu zatvorené

ODDELENIE PRE NEVIDIACICH

pondelok – piatok 8.00 – 16.00

16. 7. – 3. 8. 2007 8.00 – 12.00

HUDBNÉ ODDELENIE

pondelok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

utorok – piatok 8.00 – 12.00, 12.30 – 16.00

POBOČKY PREDNÁDRAŽIE

pondelok zatvorené

utorok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

streda, štvrtok, piatok 8.00 – 12.00, 12.30
– 16.00

zatvorené 3. júla – 20. júla 2007

POBOČKA TULIPÁN

pondelok zatvorené

utorok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

streda, štvrtok, piatok 8.00 – 12.00, 12.30
– 16.00

zatvorené 30. júla – 19. augusta 2007

POBOČKA VODÁREŇ

pondelok zatvorené

utorok 10.00 – 12.00, 12.30 – 17.30

streda, štvrtok, piatok 8.00 – 12.00, 12.30 – 16.00

zatvorené 23. júla – 3. augusta 2007

POBOČKA MODRANKA

utorok, streda, štvrtok, piatok 9.00
– 13.00

zatvorené 1. augusta – 31. augusta 2007

Galéria Jána Koniarka

■ **Synagóga**

RETROSPEKTÍVA

autor: Tibor Huszár

28 jún – 12. august 2007

Známy a medzinárodne uznávaný slovenský fotograf Tibor Huszár (nar. 1952) sa preslávil najmä cyklami čiernobielych fotografií (Cigáni na Slovensku, New York – mesto tolerancie), ako aj fotografiami stoviek domácich a svetových celebrit. Patrí zároveň medzi uznávaných autorov portrétov bežných ľudí, ale aj aktov, v ktorých zachytáva podstatu ľudskej duše. Ako napovedá názov výstavy, bude reprezentovať dlhšiu časovú líniu svojej bohatej tvorby. V trnavskej synagóge predstaví sériu 22 – 25 rozmerných čiernobielych fotografií.

■ **Kopplov kaštieľ**

DANIEL BIDLNICA – výber diel

autor: Daniel Bidelnica

26. jún – 5 august 2007

Akademický maliar Daniel Bidelnica (nar. 1957) patrí medzi popredných predstaviteľov strednej generácie slovenských výtvarníkov. Jeho práce dobre poznajú i v zahraničí. Hoci jeho tvorba má charakteristický rukopis, zároveň prebieha procesom tvorivého hľadania a výtvarných experimentov. Pre expozíciu v GJK bola vybraná pestrá séria olejomalieb, tapisérií a (trochu netypicky) objektov. Niektoré z tapisérií budú prezentované po prvýkrát na klasickej výstave.

Výstavy v galérii a synagóge sú zároveň počtou pre oboch umelcov, ktorí tento rok oslavujú okrúhle životné jubileum (Huszár – 55 rokov, Bidelnica – 50)

GJK Trnava, pr@gjk.sk, www.gjk.sk

Západoslovenské múzeum

HLAVNÁ BUDOVA, MÚZEJNÉ NÁM. 3

expoziácie:

Archeológia, Gotická Trnava, História mesta, Ázijské umenie, Kampanologická expozičia, Oratórium, Ľudová hrnčina, Ľudový odev západného Slovenska, Príroda Malých Karpát, Tvorba Williama Schiffera

■ KRÁSA ZAŠLÝCH ČIAS

Nová expozičia múzea z historických zbierok

Výstavy:

■ U(S)CHOVANÝ ZVUK

Výstava prevzatá z Hudobného múzea SNM,

výstava potrvá do 15. októbra

■ ANNDUAL 2007

do 30. augusta

■ KAMENNÁ KRÁSA

Výstava z prírodovedných zbierok Západoslovenského múzea

■ ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA

Liečivé rastliny

zo zbierok múzea

■ DOM HUDBY

M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO

Ul. M. Schneidera Trnavského 5, Trnava

expoziácie:

PAMÄTNÁ IZBA MIKULÁŠA SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO, DEJINY CIRKEVNÉHO HUDOBNÉHO SPOLKU, DVORANA SLÁVY DOBRA

■ MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY – OLÁHOV SEMINÁR

Námestie sv. Mikuláša 10

výstavy:

AJ KEĎ SA VŠETKO MINIE, MY NIE

Dlhodobá výstava v spolupráci so SSV

■ MAPY A ATLASY

z historickej knižnice ZsM

Autor: Milan Ševčík

do 31. augusta

■ IKONY

Spolok ikonopiscov sv. Cyrila a Metoda na Slovensku

do 30. júna

Tel.: 033/551 29 13, e-mail. zsmuzeum@zupa-tt.sk

Kostoly otvorené počas turistickej sezóny

■ DÓM SV. MIKULÁŠA

júl – august

po – pi: 9.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

ne: 14.00 – 17.00 h

september

po – pi: 9.00 – 12.00 h, 13.00 – 15.00 h

ne: 14.00 – 17.00 h

■ KATEDRÁLA SV. JÁNA KRSTITEĽA

po – pi: 9.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

■ KOSTOL SV. JAKUBA – františkánsky

po – pi: 8.30 – 11.30 h, 13.00 – 16.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

■ KOSTOL NAJSV. TROJICE – jezuitský

po – ne: 8.00 – 17.00 h

■ KOSTOL SV. ANNY – uršulínsky

po – pi: 8.00 – 12.00 h, 13.00 – 17.00 h

so: 8.00 – 12.00 h

■ KOSTOL SV. JOZEFA – paulínsky

po – št: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

ne: 14.00 – 17.00 h

■ KOSTOL SV. HELENY

po – pi: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

■ EVANJELICKÝ KOSTOL a. v.

po – pi: 10.00 – 12.00 h, 14.00 – 17.00 h

so – ne: 14.00 – 17.00 h

Trnavskí umelci v slovenských galériách

Východoslovenská galéria v Košiciach

■ **Blažej Baláž: TEXTY 1988/2007**

Kurátor výstavy: Vladimír Beskid
do 22. júla

Nitrianska galéria

■ **Mária Balážová: NOVÁ VÝZNAMOVOSŤ**

Kurátor výstavy: Vladimír Beskid
do 2. septembra

Program kina Hviezda

1. 7. ■ **ASTERIX A VIKINGOVIA**

– animovaná rozprávka, 15.30 h

1. 7. ■ **ATENTÁT V AMBASADORE**

– dráma

17.30 a 19.30 h

2. – 4. 7. ■ **OSTRELOVAČ** – akčný film

17.30 a 19.45 h

5. – 8. 7. ■ **TAJOMSTVO**

ROBINSONOVCOV – animovaná
rozprávka

15.30 h

5. – 9. 7. ■ **PIRÁTI KARIBIKU – NA**

KONCI SVETA – dobrodružný fim

17.00 a 20.00 h

10. – 12. 7. ■ **BESTIÁŘ – Letné art kino**

– romantická komédia

17.30 a 19.30 h

13. – 17. 7. ■ **ALPHA DOG** – dráma,

thriller

17.30 a 19.30 h, 17.7. iba o 17.30 h

14. – 15. 7. ■ **ERAGON** – hraná rozprávka

15.30 h

17. 7. ■ **FONTÁNA – Letné art kino** – dráma

20.00 h

18. – 19. 7. ■ **VELKOFILM** – komédia

17.30 a 19.30 h

20. – 22. 7. ■ **ŠARLOTINA PAVUČINKA**

– hraná rozprávka

15.30 h

20. – 23. 7. ■ **FAREBNÝ ZÁVOJ**

– Ťúbostná dráma

17.30 a 19.30 h

24. 7. ■ **KVASKA – Letné art kino**

– hudobná komédia

18.00 a 20.00 h

25. 7. ■ **ZÁPISKY O ŠKANDÁLE** – dráma

18.00 a 20.00 h

26. – 30. 7. **ŠKOLA ZVÁDZANIA** – komédia

17.30 a 19.30 h

28. – 29. 7. ■ **POLÁRNÝ EXPRES**

– animovaná rozprávka

28. 7. o 13.30 h, 29. 7. o 15.30 h

31. 7. ■ **ŽENA MŮJHO MUŽA – Letné art
kino**

18.00 a 20.00 h

DETSKÉ PREDSTAVENIA

V SOBOTU 15.30 A V NEDELU O 13.30
A 15.30 h

1. 7. ■ **ASTERIX A VIKINGOVIA**

5. – 8. 7. ■ **TAJOMSTVO**

ROBINSONOVCOV

14. – 15. 7. ■ **ERAGON**

20. – 22. 7. ■ **ŠARLOTINA PAVUČINKA**

28. – 29. 7. ■ **POLÁRNÝ EXPRES**

FILMOVÝ KLUB – NAKO TRNAVA

POČAS PRÁZDNNIN SME PRE VÁS
ZNOVA PRIPRAVILI LETNÉ ART KINO

10. 7. ■ **BESTIÁŘ** – Česká republika,

2007, réžia: Irena Pavlášková

17.30 a 19.30 h

17. 7. ■ **FONTÁNA** – USA, 2006, réžia:

Darren Aronofsky

20.00 h

24. 7. ■ **KVASKA** – Česká republika,

2006, réžia: Mirjam Landa

18.00 a 20.00 h

31. 7. ■ **ŽENA MŮJHO MUŽA** –

Francúzsko, 2006, réžia: Anne Fontaine

Mesto Trnava a Galéria Jána Koniarka
**TRNAVSKÉ ZÁHRADNÉ
SLÁVNOSTI 2007**

13. – 15. júla

**GALÉRIA POD HOLÝM
NEBOM
NOČNÉ ZÁHRADNÉ KINO**

Výtvarná, sochárska a filmová
tvorba študentov trnavských
vysokých škôl

**LITERÁRNE VEČERY POD
STANOM**

Marián Jaslovský –
COLLEGIUM MUSICUM
Branislav Jobus – ABUSUS

PIATOK 13. júla o 20.00 h

KONTRASTY SA PRIŤAHUJÚ
Janko Lehotský / MODUS
DIABOLSKÉ HUSLE

SOBOTA 14. júla o 20.00 h

NÁVRAT LEGIEND
Fero Griglák / FERMÁTA
JIMI HENDRIX revival (René Lacko)
GWYN ASHTON

NEDEĽA 15. júla o 20.00 h

POCTA VIVALDIMU
MARIÁN GEIŠBERG
TRNAVSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER
MUSICA VOCALIS

KONGERTY DYCHOVÝCH HUDIEB

**Park Antona Bernoláka
každú nedeľu o 18.00 h**

- 1. júla DH ROVINA, Veľké Kostol'any
- 8. júla DH TATRACHEMKA, Trnava
- 15. júla DH MORAVANKA JÁNA SLABÁKA, Brno
- 22. júla Kapela BOROVIENKA, Lančár
- 29. júla DH KRIŽOVIANKA, Križovany

RADNIČNÉ HRY 2007

2. – 4. júla na radnici

Divadelný festival všetkej chuti a všetkého druhu

PONDELOK 2. júla

**17.20 h JÁNOŠÍK
A 2000 ZBOJNÍKOV**
Vranovské chodúľové divadlo

**18.00 h Tvorivé divadelné dielne
pre deti s moderátorom**

**20.00 h Karol Vosátko:
TELENOVELA**
divadlo GUnaGU Bratislava

réžia: Karol Vosátko
hrajú: Roman Pomajbo, Oľga Belešová,
Hera Turban a Marián Prevendarčík
(nevhodné pre deti do 15 rokov)

UTOROK 3. júla

14.00 h DIVADELNÁ KALOKAGATIA

15.30 h
Materská škola J. Hollého:
MALÁ LIENKA...

**17.00 h AKO TÓNO HLADAL TÓNY...
divadlo HAF z Bratislavy**

20.00 h Z MUZIKÁLU DO MUZIKÁLU
Teatro Wüstenrot Bratislava
hostka: Magda Paveľková

STREDA 4. júla

16.00 h 12 MESIAČIKOV
rozprávka v originálnom našťudovaní
študentov VŠMU

17.00 h JOŽKO PÚČIK A...
Túlavé divadlo Bratislava
scenár a réžia Jakub Nvota
hrajú: Michal Kubovčík,
Marianna Mackurová,
Dominik Zaprihač, Štefan Richtárech,
Štefan Martinovič, Peťa
Števušková, Katka Vlniešková

**18.00 h – Tvorivé divadelné
dielne pre deti s moderátorom**

**20.00 h – Willy Russel:
SHIRLEY VALENTINE**
monodráma
réžia: Ivan Balad'a
účinkuje ZUZANA KRÓNEROVÁ

SPRIEVODNÉ PODUJATIA
Živé sochy na každom kroku v meste
– Mozart, Bakchus a bakchantky...,
občerstvenie priamo na nádvorí
radnice – ponuka Radničnej
reštaurácie,
maľovanie divadelných masiek na tvár

Novinky z radnice nájdete aj na www.trnava.sk

NOVINKY Z RADNICE – informačný mesačník mesta Trnava. Predseda redakčnej rady: Ing. Štefan BOŠNÁK, primátor mesta. Šéfredaktor: Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, tlačový tajomník. Redaktorka: Elena Ursinyová. Grafická úprava: Andrej Grossmann. Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Číslo telefónu: 033/32 36 348. E-mail: tomasovic@trnava.sk, ursinyova@trnava.sk. Registračné číslo: A 2003/17145. Náklad 5 000 ks. Redakcia nevyžadované rukopisy a fotografie nevracia. Tlač: B-print, Dedinská 28 Trnava.